

Gramafon. 20,30: Könyv-
a Európában különböző
Operaközv.
Spanyolzene. 21: Olasz

november 15

15: Hangverseny. 12,05:
artettjének hangversenye,
németnyelvű meséi. 4,45:
hírek. 5,10: Az Országos
előadása: Zsemberi Gyula
5,55: A Fejes zenekar
5: Francia nyelvoktatás,
anfolyam. 8,20: A Zene-
a Zenekárnak hangvers.
városi Elektromos Műve-
ete hangversenye. 10,35:
híradásjelentés, hírek. Majd:
eny. 1. Blankenburg; Gla-
a. 2. Puccini; Tosca — le-
bela). 3. 4. 5. 6. Luigini;
Verdi; Trubadur. 8. Sul-
Donizetti; Lammermoor;
Schumann; Schlumme-
Parasztbecsület — Tur-
13. Platoff dala (Doni ko-
ozart; Varászfuvola,
nekari hangverseny. 20,30:

Kávéházi zene. 20: Opera
Könyvi zene. 20: Galma-
20,45: Rádiózenekar, hi-

5: Weinberger: „Schwanda-
ájának előadása a Nemzet-

0: Vonósnyegyes a Schuber-
25: Smetana: „Az eladott
35: A Scarpa-zenekar hang-

5: Szimfonikus hangv.
15: Dalok. 21,45: Szim-

Gramofon. 20,15 Filhar-

Rádiózenekar hangv. Reger-
műveiből.

15: A filharmonikusok ze-
tése.

keffit-Propperné magyar elő-
Opera Pozsonyból.

akoztató zenn. 21: A hol-
hangvers. 24-ig kávéhá-

18,15: Koch; Oboahangv.
1,40—23,30: Táncczene.

0: Gramafon. 20,30: Henny-
A leipzig szimfonikus ze-

Verdi „A végzet hatalma”
Kávéházi zene.

Kálmán „Marica grófnő”
operettje.

20.000

magyar, német,
ancia és angol

zött válogathatnak

ANTE

könyvtár olvasói.

let” előfizet

kölcsönkönyvtári any-
hetik és a havi 60 lej

helyett csupán 40
gy hónapra, amiért

irodalom leghíresebb
lföldi, vagy erdélyi köny-

szenciót, a klasszikus
ilőbb remekait. A köny-

cserélhetők. Nagy-R
része naponta postá-

ölcsönkönyveket 50 sz
ült postai tarifa mellé

ktus ingyen

kölcsönkönyvtá
rga (Jókai-utca) 5. szám

november 15
Az Új Kelet az egyetemes erdélyi
és bányai zsidóság politikai
napilapja.

Önkényes utányomását csak a
törvényes megjelölésével engedjük
meg.

Két diktátor egy csárdában

Két dudás a krónikások feljegyzései szerint még sohasem fért meg egy csárdában. Szinte törvényszerű lett az, hogy egyik dudás kiszorította a másikat a csárdából, mint ahogy törvényszerű lett a mai politikai életünkben az, hogy egyik antiszemita párt a szabad konkurrencia törvényei alapján kisémmizte a másik antiszemita pártot. Még eddig mindig úgy volt, hogyha egyidőben két antiszemita párt alakult is működött az országban, úgy zsidóknak ment a legjobban soruk, hiszen az antiszemita egymás szemébe ürték ki.

Grigore Filipescu, ez a fékezhetetlen temperamentumú moldovai diák nem gondolt antiszemitizmusra akkor, midőn a diktatura szükségességét kezdte megfogalmazni s e célból a Vlad Tepes pártot megalakította. Cuza professzor nem gondolt diktaturára, midőn a zsidókérésnek általa képzelt legjobb megoldásának érdekében az antiszemita ligát megalakította. És így az első időben ez a két politikai alakulat a lehető legbelsőbb formában megért egymás mellett. Filipescu diktaturát akart, Cuza pedig zsidókat nem akart. Nemcsak céljaikban, hanem módusaikban is különböztek egymástól. Mert, míg Filipescu bojárhoz illő lenézésel viseltetik a szavazók, és általában a parlamentáriummal szemben, addig Cuza professzor eleinte a szavazatokban kifejezett népszerűség szárnyain próbált a hatalomnak arra a magaslatára emelkedni, ahonnan az állam derék zsidó elatvalójával tetszése szerint elbánhatott.

Igen ám, de baj történt. Legutóbbi választás alkalmával kiderült, hogy a szavazatok következetesen elkerülték Cuza professzor és híveinek jelölőlistáit. Antiszemita „Stimmung” volt bőven, csak az „Abstimmung” hiányzott. És akkor Cuza professzor, igen logikusan és igen helyesen arra a felismerésre jutott, hogy a demokrácia és a parlamentarizmus eszközei nem vezethetik át programjának megvalósításához. Az egyetlen út, amely számára még megmaradt: a diktatura.

Nos, a diktaturát Grigore Filipescu is akarja. Sőt Filipescu hamarabb akarta. Cuza tehát gondolt egyet és adjutánsa, Vladescu professzor útján közöledést keresett Filipescuhoz. A jasi proféta valahogyan így gondolkozott: ha ketten akarjuk a diktaturát, akkor talán meg lesz. És ha meg van, úgy a zsidókat elintézni már nem lesz nehéz feladat. Vladescu tehát beiratkozott a Vlad Tepes ligába és ennek gyűlésein hirdette a zsidófalás ígét. Csofálatszerűen azonban az antiszemita ifjakadástokat mindannyiszor kinosra end követte a Vlad Tepes liga gyűlésein, és a vezetők, Filipescuval az élükön, kinosan feszengtek helyükön, alahányszor Vladescu professzor a zsidó veszedelemlől dörgött. Filipescu pedig a legelső alkalmat felhasználta arra, hogy végtetessen a Vlad Tepes liga köré font antiszemita legendának. Ő ugyan, — írta egy levélben, — nem édesgeti táborába a zsidókat, viszont a legveszélyesebb demagógiának tartja, ha valaki e nacionalizmust üzletnek és más vallású diákok fejének betörése formájában képzeli el.

A válasz nem késett soká. Vladescu ur kilépett a ligából és röpíratot bocsátott ki „A pájeszes Vlad Tepes liga” címmel, amelyben nem kevesebb áll, minthogy Romániának legnagyobb veszedelme a zsidó kérdés, hogy Grigore Filipescu, a Banca Marmarosch igaz-

gatóságának tagja nyilván zsidó pénzen akar diktátor lenni. Es nem mondja ki, de sejteti, hogy Filipescu akciója mögött a zsidó világalumratörökrekvés szálai húzódnak meg.

Mint látják, a válasz végleges és vis-

szavonhatatlan. Az élet vastörvényei ez alkalommal is száz százalékosan érvényesültek. Két antiszemita párt nem fér meg egymás mellett s két diktátor sem fér meg egy csárdában. Annál is kevésbé, mert Filipescu Vlad vajda em-

léréhez hiven karóba akarja huzatni az összes tisztességtelen politikusokat. És — rossz nyelvek szerint — Cuza táborában is nem kevés azoknak száma, akik a karóbahúzókk fekete listáján szerepelnek.

Öngyilkossági epidemia lépett fel Amerikában a tőzsdekrach miatt

A vezető értékekben újabb rekordárzuhanásuk állottak be a newyorki tőzsdén. A Rockefeller-érdekeltség legújabbán a Standard Oil papírjaira vetette rá magát. Tegnap hét és háromnegyed millió értékpapír cserélt gazdát

Newyork, nov. 14. A tőzsdei fekete napok sorozata még mindig nem ért véget. A vezető értékekben újabb rekordárzuhanások állottak be. Tegnap jelentős árszesések mellett hét és háromnegyed millió értékpapír cserélt gazdát. A zárlat előtt néhány perccel nagy izgalmat keltett egy milliós vételi ajánlat a Standard Oil papírjaira ötven dolláros árfolyamon. Emiatt zárlatkor a papirokat 53 és fél dollár árfolyamon értékelték. Azt hiszik, hogy az ajánlat mögött a Rockefeller-érdekeltség állott.

A pánikot növelte zárlatkor újabb és újabb pakettek piacra dobása, melyek szembeszavára nem találtak.

A tőzsdetanács tegnapi ülésében utasítást adott tagjainak, hogy a helyzetről naponta tegyenek írásban jelentéseket. Erre az intézkedésre a szituáció rendkívül kritikus volta miatt volt szükség. A lapok megállapítják, hogy hasonló rendszabályra 1917 óta nem volt példa a newyorki tőzsde történetében.

A Newyork Herald egy milliárdra becsüli a tőzsde ez évi forgalmát. A lap tudósítójának jelentése alapján valószínűsíti az öngyilkossági epidémiát állapít meg a tőzsdekrachal kapcsolatban. Nem mulik el nap, hogy egy-egy társadalmi életben is előkelő szerepet játszó üzletembert tőzsdei veszteségei öngyilkosságba ne ker-

gessenek. Tegnap a vidékről, Altoonából Yonkersből, Prividencéből és Worchesterből jelentették a piac alakulására is kiható jelentőségű öngyilkosságokat. Az atlantai expresszen két tőzsdebizományos vált meg öngyilkosság útján az élettől. Egyik a szédítő sebességgel haladó expresszről a töltés melletti folyóba ugrott s odaveszett, a másik revolverrel végzett magával. Newyorkban a tegnapi nap öngyilkossági krónikájából kiemelkedik Robert Charsey bankár, a rochesteri bank- és villamosági r. t. főnökének neve, aki a hatalmas tőzsdevesztése után a fürdőszobában gázmérgezés útján követett el öngyilkosságot. Mire rátaláltak, már halott volt.

Meglepetéseket hozott a kormány átszervezése

Vlad Aurel lett az iparügyi miniszter

Raducanu munkaügyi miniszter maradt. Négy miniszter nem jelent meg a mai minisztertanácson

Bucuresti-Bukarest, november 14. (Az Új Kelet tudósítójától). Politikai körökben élénk kommentálják azt, hogy Maniu lemondott a kormány átszervezésének gondolatáról és megelégszik a Popovici és Alevra távozásával megüresedett tárcák betöltésével. A miniszterelnökhöz közel álló körök véleménye szerint Maniu nem találta időszerűnek az alkalmat arra, hogy kicseréljen néhány olyan minisztert, akiknek működésével nincs megelégedve. Az erdélyiek nem is titkolják a „taranista teror” fölötti elégedetlenségüket. Maniu azonban a kormány mai fizionómiájának megtartásával épen azt akarta elkerülni, hogy a kormányzó párt két csoportja közötti erőviszonyok eitőlódása felborítsa magának a kormánynak az egyensúlyát is. Ezzel magyarázzák azt, hogy az ipari és kereskedelmi miniszterium élére Vlad Aurel nevezte ki Maniu.

A parlament által megvitatandó törvényjavaslatok között első helyen szerepel Ionian igazságügyminiszternek a bíróságok reorganizálásáról szóló törvényjavaslat. A „Dimineața” jelentése szerint, a törvényjavaslat megszavazása után Ionian igazságügyminiszter beadja lemondását. Ugyanakkor lemond tárcájáról Mirto belügyminiszteriumi alminiszter is. Mirto most dolgozik a közigazgatási törvénynek Beszarabiában, Bukovinában és a Regátban való alkalmazásán. Erdéllyel nem foglalkozik, Mirto részint azért, mert állítólag az erdélyi adminisztratív szervek nem akarnak együttműködni Mirtoval, másrészt pedig, mert maga Mirto is úgy véli, hogy Vaida balügyminiszter jobban ismeri azokat az intézkedéseket, amelyek a közigazgatási törvény alkalmazásával kapcsolatban Erdélyben foganatosítandók.

A két lemondás rendkívüli mértékben meg fogja könnyíteni Maniu helyzetét, aki a jövő év tavaszán zavartalanul fogja megvalósíthatni a kormány nagyszabású átszervezését. Január elsejéig helyükön maradtak a

tartományi miniszterek is, Voicu Nifescut kivéve, aki ideiglenesen a közlekedésügyi tárcát ügyeit zsinálja. Január elsején lép életbe tulajdonképpen a minisztériumok átszervezéséről szóló törvény, amely a tartományi minisztériumokat megszünteti. Ugyanekkor fogják kinevezni a tartományi igazgatókat is.

Maniu ma délelőtt 12 órakor ismét audiencián jelent meg a régensstanács előtt. Az audiencia után a kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, amelyen Maniu közölte az egyes miniszterekkel a kabinet új névsorát. Nagy feltűnést keltett az, hogy a minisztertanácsban Vaida és Ionian ismételen nem vettek részt, de nem ment el a minisztertanácsra Voicu Nifescu sem.

A minisztertanács után a miniszterelnök nyilatkozott a sajtó képviselői előtt az új kormánylistáról. Maniu kijelentette, hogy mindazon miniszterek, akiknek tárcáit nem szüntették meg, helyükön maradnak. Az üresedésben lévő ipari és kereskedelmi tárcát Vlad Aurel fogja betölteni, az egyesített munka és egészségügyi minisztérium élére Raducanu, a közlekedésügyi és közmunkaügyi minisztérium élére pedig Pan Halipa kerül. Costachescu mellett, aki az egyesített közoktatási és kultuszminisztériumot vezeti, dr. Moldovan Valer szenátusi alelnök, tordamegyei szenátor fogja az alminiszteri méltóságot betölteni. A munka és egészségügyi minisztérium alminisztere dr. Iuliu Moldovan professzor, az egyesített közmunka és közlekedésügyi minisztérium alminisztere pedig Grigore Gafencu, eddigi külügyi államtitkár lettek. Maniu közölte még az újságírókkal, hogy ő sohasem mondotta azt, mintha a kormányt át akarná szervezni. Ezuttal nincs egyébről szó — fejezte be nyilatkozatát Maniu — minthogy betöltjük azokat a tárcákat, amelyek a minisztériumok átszervezése, valamint

két miniszter távozása folytán megüresedtek.

Ma délelőtt 11 órakor a szokásos ünnepi külsőségek között a trónbeszéd felolvasásával megnyílik a parlament őszi szessziója. A délutáni ülésen a kamara meg fogja választani elnökét, a szombat délutáni ülésen pedig az alelnököket.

Az angol kormány nem foglalkozott a trianoni békeszerződés revíziójával

London, november 14. Az alsóház mai ülésén Mander liberális képviselő interpellációjára adott válaszában Henderson külügyminiszter kijelentette, hogy a kormány nem foglalkozott a trianoni béke revíziójának kérdésével és nem is vette fontolóra az ügyben teendő lépéseket. Alexander, az admirális első lordja bejelentette a parlamentnek, hogy sikeres kísérleteket végeztek a tengerészetnél egy új találmánnyal, amely az elsüllyedt buvárhajók személyzetét megmenteni van hivatva. A készülék, melynek segítségével a tengeraltatók személyzete elhagyhatja az elsüllyedt buvárhajót. kitűnően bevált s a találmányt az összes buvárhajókon alkalmazásba veszik.

Kamenevet szemelte ki a Szovjet angliai nagykövetávé

London, nov. 14. A Daily Express beavatott moszkvai forrásból úgy értesül, hogy a szovjetkormány Kamenevet szemelte ki londoni nagykövetévé. Ha Kamenev kinevezése tényleg valóra válik, ez esetben az angol kormány igen kellemetlen helyzetbe kerül, mert Kamenevet 1920-ban kommunista propaganda miatt örök időkre kitiltották nemcsak Anglia, hanem az összes angol dominionok területéről is. Politikai körökben a Daily Express híradását élénken kommentálják.

Thomas Mann

Az idei irodalmi Nobel-díjat Thomas Mannak ítelték oda. Annak a német írónak, aki közel három évtizede írja páratlan művészettel a német polgárság époszát. Ez a kitüntetés nem jött váratlanul, mert Thomas Mann a haladottabb polgári gondolkodású emberek előtt föltöbb nagy tekintély és a kizárólagos irodalmi szempontokat tekintve is, egyike a tegnapi Európa legstílusosabb és legkorszerűbb íróinak.

Amikor fellépett, a polgárság már elérkezett, történelmi dekadenciájának fordulópontjához, — szellemi és anyagi fejlődése csaknem befejezett egész volt. Ha mint osztály még fenn is tartotta azokat a hagyományokat, melyek fejlődése útján kísérték: egyéneiben már ott bizsergett a dekadencia s a meghasonlás szelleme. Különösképpen áll ez a német polgárságra, mely már a középkortól kezdődőleg és főleg a reformációban a német szellemi kultúra letéteményese lett s mint ilyen, anyagi jóléte teljében is hajlamossá lett arra, hogy arisztokratikus különökdésekkel és bizarr elfinomultságokkal kezdje ki régi tradícióinak merevségét.

Thomas Mann ennek a színes és különös polgári dekadenciának felkészült írója, mely a tizenkilencedik század utolsó évtizedeiben már furcsa különökdésekben, gyökértelen ingadozásokban, tétova kilengéseiben a vérnek és az akaratnak, kergette tényleges ideálok nélküli ábrándjait. Thomas Mann nagyon is értette a módját annak, hogyan kell megtalálnia egy polgári írónak azokat a témákat, lelkiállapotokat és tévelygéseket, melyek az üres szívekhez elvezetnek, hogyan kell olyan illuziókat megrögzíteni, amelyek kábulatba ringatnak anélkül, hogy közelebb vinnének a kialakuló új élet valóságához.

Thomas Mann, ép úgy, mint legtöbb társa, a wilhelminus korszak áporodott nyugalmában és kénszerezett csendjében bontotta ki tehetsége szárnyait s így féltékenyen vigyázott arra, hogy az általa megírt, még pedig mesterien megírt lélektani problémák ne zavarják meg különösebben a lelkek egyensúlyát. Ebben a korszakban nemcsak külpolitikai viszonylatban, hanem társadalmi vonatkozásokban is: az egyensúly megőrzése volt a legfőbb feladat s az olyan írót, mint Wedekind, aki a konvencionális morál szennyes képmutatása mögött zajló valódi életet ábrázolta: bolondnak minősítették. Thomas Mann nem akart Wedekind sorsában osztozni, ő megmaradt az élet felszínén uszó realitások mesteri meglátójának, a színek s a gyökértelen polgári individualizmus vívódásai szelídzuva, merengő, de azért mindig erőteljes írójának.

Thomas Mann pályája elején ép úgy, mint pályája mai delelőjén, a tiszta, minden más szemponttól mentes ábrázolás hívéül szegődött s ha más problémákat vetett is fel, úgy ezek a problémák mindig specifikumok maradtak és soha sem nagy, vajdó kérdések megvilágítására szolgáltak. Thomas Mann mestere a szónak és mestere a színnek. Méla hőmpolygésú mondataiban finom rezdülések, halk vonatkozások szála szövdnek sorsokká és végzetekké a német nagypolgárság époszává.

"Buddenbrocks" című művében ép úgy, mint a "Kröger Tóni" — ban a német patricius-kereskedőcsaládok nehézségteljes életét rajzolja meg feledhetetlen művészettel, olyan epikai szélességgel, mint amilyenel Knut Hamsun Észak tévelygőinek és bizonytalan lelkű embereinek megközelíthetetlen sodru fátumát rajzolja. Egyik legnagyobb sikert elért regénye a "Halál Velencében" magyar fordításban is óriási hatást keltett s a magyar prózaírásművészetnek egy új korszakát vezette be. Legnagyobb sikerét a két évvel ezelőtt megjelent "Varázshegy" című regényével érte el, amelyben a legnagyobb szíri író eszközökkel hidalja át a szinte kifejezhetetlennek látszó lelki rezdülések megrögzítésének nehézségeit s művészetének érett erejével diadalmaskodik a nyelv és a gondolati közbensők ellenállása felett. Nyelve ebben a művében már csaknem zenei s minden zeneisége mellett tiszta, átlátszó, egyszerű. Pedig Thomas Mann szereti a komplikált dolgokat s írói és emberi tekintete előtt épp azért maradtak mindig elzárva a kor egyenesvonalu problémái, szélsőséges ellentétei, mert mindig egyéni bonyolultságokat keresett és talált az ösztönélet és az akarat leg-

egyszerűbb megnyilvánulásaiban is. Thomas Mann, bár nem foglalkozott sohasem komolyan politikával, mégis — legalább polgári értelemben — igazi demokráta és humanista. Szavát mindig bátran emelte fel azok ellen, akikben a haladás brutális elgáncsolóit látta, viszont ezt a hitét nem támasztotta sohasem alá forradalmi erejű meggyőződés, vagy a társadalmi egyenlőtlenségek iránt érzett komoly elkeseredés. Igazi polgár ő, a szó jobbik és nemesebb értelmében: passzív, gyöngéd és gyöngé, minden hajlam és felkészültség nélkül arra, hogy valamit teljes lendülettel akarjon. A művészet nála nemcsak elhivatottság, hanem menekülés is az élet és a kor ezer irányu és egyre diszharmonikusabb zuga elől. Kévs olyan prózáiról van ma Európában,

akiben a l'art pour l'art hagyománya, a flauberti realizmus pompázó érettségével olyan tökéletesen öleikéznek. Nem lehetetlen, hogy művei valaha a klasszikusok művei közé fognak soroztatni, dokumentumai lesznek a XIX. századvégi és a XX. századeleji német polgár természetrajzának, de az bizonyos, hogy ezeken a könyveken senki sem fog fellelkedni, senki sem fog új utak kereséséhez szükséges inspirációkat nyerni. A Nobel-díj ennek ellenére is megilleti őt, már tekintélyénél és koránál fogva is. Nemcsak egy nagy művészt tüntetett ki, hanem egy valóban jóindulatú embert — s a kevés számú jóindulatúak között ma ez is tündöklő érem, sőt halhatatlan érdem.

Salamon László

Tizenkét olyan anya jelentkezett, akiknek gyermekeit Novy Róza eladta

Prága, november 14. A Novy Róza ellen folyó nyomozási ügyben a rendőrségen eddig tizenkét olyan anya jelentkezett, kiknek gyermekeit a masszívözönő eladta. Megállapítást nyert az is, hogy

egy jobb társadalmi körökhöz tartozó nő gyermekeit vásárolta tőle, miután hosszabb ideig terheséget szimlelt abból a célból, hogy érvjáradékát el ne veszítse. A nyomozás tovább folyik.

Sir Erik Drummond közvetítő szerepre akarja kérni Angliát, a francia-olasz tengeri leszerelési nehézségek kiküszöbölésére

Páris, november 14. A lapok Sir Erik Drummond népszövetségi főtákká londoni utazásával kapcsolatban kiemelik, hogy a főtákká közvetítő szerepre akarja kérni Angliát a francia-olasz tengeri leszerelési nehézségek kiküszöbölésére. Azután abban az irányban akar meggyőzést létesíteni, hogy a londoni tengeri leszerelési konferencia és a népszövetségi tanácsülés időpontjai ne essenek egybe. Drummond ezenkívül precizizálni akarja a londoni leszerelési értekezlet és a népszövetségi közöti

viszonyt. Egyes sajtóorgánukok szerint Drummond szóba hozza Angliában annak lehetőségét, hogy Anglia flottájával kezeskedjék a Földközi-tengeri béke fenntartásáért s annak a hatalomnak nyújtson tényleges segítséget egy esetleges háború esetére, amelyiket egy másik hatalom megtámadna. Politikai és diplomáciai körökben remélik, hogy ezzel lehetséges volna a Francia- és Olaszország közötti tengerészeti paritás elérése.

Elhalasztották a Newyork szállóbeli vitriolos dráma pörének tárgyalását

A magánvádoló visszavonta panaszát, de a pör hivatalból tovább folyik

Cluj-Kolozsvár, nov. 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). — A kolozsvári törvényszék negyedik szekciója ismét egy szerelmi dráma tárgyalásába kezdett. Kőrülbeltül egy évvel ezelőtt a Newyork szállóiban egy kolozsvári lokál ismert táncosnője vitriolos merényletet követett el dr. Popovici Miklós klinikai orvos ellen. Dr. Popovici a vitriolos merénylet következtében súlyos égési sebeket szenvedett és csak a véletlen mulott, hogy a marró folyadék az orvos szemét ki nem égette. A merénylő Balu Szófia tettének elkövetése után sokáig orvosi kezelés alatt állott, mert a vitriol őt is több helyen megsebesítette.

Miért történt a merénylet?

Balu Szófiát felgyógyulása után kihallgatták és vallomásából egy szövevényes szerelmi dráma konturjai bontakoztak ki. Balu Szófia elmondotta, hogy két évvel ezelőtt ismerkedett meg dr. Popovicival, aki akkor még szerény életlehetőségek közé szorított orvostanhallgató volt. Balu Szófia egyik éjjeli lakónak volt az ünnepezt csilaga és mint ilyen óriási összegeket keresett. A leány az orvostanhallgató kedvéért otthagya eddigi foglalkozását és összeköltözött Popovici Miklóssal. A fiatalok Balu Szófia megtakarított pénzéből éltek éveken keresztül. A nő egyszer csak azon vette észre magát, hogy összekuporgatott pénzt maradvék nélkül felélték és így nem maradt más hátra mint, hogy ismét visszatérjen régi foglalkozásához.

Az utolsó találkozás

1928. decemberében találkozott ismét a két régi szerelmes, Balu Szófia akkor még mindig parkettáncosnő volt, Popovici ellenben már mint beérkezett orvos szerepelt. Az orvos meglepetésszerűen érte Balu Szófiát megjelése, annál is

inkább, mivel akkor már egy másik nővel kötözött össze. Balu Szófia heves szemrehányásokat tett neki ezért és követelte, hogy váltsa be házassági ígértét és vegye el feleségül. Az orvos ezt megtagadta. December 23-án a kétségbeesett nő még egy utolsó randevut kért dr. Popovicitől. A Newyork szállóba egyik alsóemeleti szobájában találkoztak. A kihallgatott tanuk, akik a szomszéd szobában laktak, állították, hogy egész éjszakán keresztül hangos veszekedést hallottak Popovici szobájából, amely csak a hajnali órákban csendesedett el. Tíz óra körül hirtelen vérfagyasztó segélykiáltás hallatszott a 48-as szobából, majd megjelent a szállóadi szoba ajtajában Popovici Miklós dr., akinek félarcán és az egyik kezén irtózatoss égési sebek voltak láthatók. Balu Szófia az utolsó randevura egy üveg vitriolt vitt magával, hogy hűtlen szerelmesén megbosszulja magát. A segélykiáltásra összefutottak a Newyork szállóba vendégei és a kávéházban tartózkodó vendégek is, és Popovici Miklóst első segélyben részesítették. Heteken keresztül kétségbe volt hogy sikerülmi fog-e Popovicit az örökös vakságtól megmenteni. A szállóadi szobában irtózatoss kinok között a földön fetengve találtak a merénylő parkettáncosnőt, akit az üvegből kifröccsenő vitriol szintén igen súlyosan megsebesített.

Hivatalból folyik tovább az eljárás.

Balu Szófia vitriolos merényletét következtében ugyszólván keresetképtelenné vált. A vitriol kimarta az arcát, elégette a kezét; mint parkettáncosnő tovább nem érvényesülhetett. A mai tárgyaláson dr. Xantopól, Balu Szófia védője, bejelentette a vádirat felolvasása után, hogy védené a magánvádolóval harmincezer lej kártérítés kifizetésével meggyőzött és így dr. Popovici a merénylője ellen emelt vádat visszavonja.

Az ügyész tudomásul veszi dr. Xantopól bejelentését, kéri azonban az eljárás folytatását, mivel Balu Szófiát emberölési kísérlettel vádolják, amely hivatalból üldözendő cselekmény. A tárgyalást azonban annak ellenére lehetett folytatni, mert a megidézett tanuk közül nagyon sokan hiányoztak. A törvényszék ez ügyben új határozatot tüz ki, amelyre a tanuk elővezetése is elrendelték.

Mesterséges sziget az Atlanti Óceánban

Tizennégymillió dollárba kerül az első uszósziget építése

London, nov. 14. A lapok már többször foglalkoztak azzal a monumentális tervvel, amely szerint az Atlanti Óceánban mesterséges szigeteket akarnak építeni, hogy ezzel megkönnyítsék az óceáni repülőforgalmat. Amikor Armstrong amerikai mérnök először ismertette tervét, azt kihivhatatlannak és utópizslikumnak tartották. Most azonban aránylag rövid idő múltán ez az utópia néhány hónappal belül már megvalósul. Az első mesterséges sziget építését néhány nappal ezelőtt már megkezdték és a munka seregei folyik, sőt arra számítanak, hogy az első mesterséges sziget januárra már elkészül.

Ennek az első szigetnek felépítése amelyet egy nagyon gazdag pénzcsoporthal, rengeteg összeget emészt fel. Az építkezést a Dupont Company finanszírozza, amely mögött Pierpont Morgan, a világhírű bankár áll. Az építkezés költségei összesen tizennégymillió dollárrugnak. Azt remélik azonban, hogy a második szigetért már jóval kevesebb költséggel fogják felépíteni, miután az első építkezési tapasztalatai alapján lényeges megtakarításokat érhetnek majd el. A Shipbuilding Company, amely az amerikai haditengerészet páncéloscirkálóit és a legnagyobb kereskedelmi gőzösöket építi, végzi a sziget építésének technikai munkálatait és az eddigi tervek szerint az első mesterséges sziget Morgan-szigetnek fogják nevezni. Az építés megkezdése előtt elkészítették a sziget tizennégy méter hosszú modelljét. Ez a modell Hudson-számban néhány napig a víz felszínén uszott és bebizonyította, hogy az uszósziget minden követelménynek megfelel és hogy Armstrong mérnök zseniális ötlete nagyon is életképes.

Az első mesterséges sziget az amerikai partoktól hatszáz kilométernyire fog az óceán felszínén uszni. A sziget nagyságára nézve a következő számok adnak felvilágosítást: A Morgan-sziget hosszúsága 360, szélessége 180 méter lesz. A sziget elípszis alakú lesz. Az uszó sziget negyven méternyire fog a tengerből kiemelkedni. Miután a tenger hullámai a legnagyobb viharban is legfeljebb csak 15—25 méter magasak, a hullámok sohasem csaphatnak át ezen a szigeten, amely tehát biztosabb lesz a legnagyobb gőzhajónál is. A sziget alsó része mintegy nyolcvan méterre fog a tenger vizébe lenyulni. Tudvalevő, hogy a tenger vize még a legnagyobb orkán idején is negyven méter mélységben már teljesen nyugodt és mozdulatlan. Így tehát az uszó sziget a legnagyobb viharban is stabil lesz. Ezt a stabilitást ezantvén biztosítja egy tízezer kilogram súlyú orkánhálózat is, amely a tengerfenékre lesz erősítve.

A sziget egy hatalmas hotelhez lesz hasonló, amelyen a legnagyobb repülőgépek és a léghajók könnyűszerrel ki tudnak kötni. Magát a szállóba építést a legnagyobb kényelemmel és luxussal fogják berendezni. Az épületben több méternyire is lesz, amelyekben szükséges javításokat fogják elvégezni. A repülőgépek normál körülmények között csak rövid időre fognak az uszó szigeten időzni, amely idő alatt az utasok a szállóiban pihenhetnek és frissítőt vehetnek magukhoz. A repülőgép alapos megvizsgálása után aztán folytathatják az utazást. Pontos szerep lesz a szigeten építendő rádió és meteorológiai állomásnak is.

Az uszó szigetek felépítése után az óceánrepülés már egyáltalán nem lesz veszedelem, annál kevésbbé, mert Európa és Amerika között hat ilyen sziget fog építeni. A Morgan-sziget elkészülése után, tehát már a jövő év elején azonnal megkezdik a második mesterséges sziget építését.

Anglia fer

Még nem jött létre

London, nov. 14. Megállapítja, hogy London nem nagy lelkes a francia kormány javaslatot, hogy a francia szövetség eredményétől részesüljön. Ez azt jelentené, hogy a francia szövetség a konferencia csak január elején, amit azonban a genfi népszövetség tekintettel, továbbá a francia szövetség szellemi konferenciájának szellemi konferenciájának tart.

Páris, nov. 14. Jövótéti konferencia csatlakoztatás a bolgárok ellen, a konferenciát. A lap ad kifejezést, hogy a kódás nem fogja második konferenciát is reméli, hogy megmondolja magát feladata lesz Olaszországban.

Reduk

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tudósítójának beszámolója azelőtt beszámoltunk pénzügyminiszter évi költségvetésének redukálására. Charliának adott kifejezést, hogy a költségvetés az elmúlt évi 37 ében. Ennek megfelelően a költségvetés csökkentése a költségvetés kiadások csökkentésére. A költségvetés rőtosan természetesen

Elkész

Tíz százalékos

Bucuresti-Bukarest Uj Kelet tudósítójának beszámolója a miniszterium a nemal körülv törvény ki az építkezések közölg. Közöltük nagyszabású építési határozata el hatalmas lakásinak megadja a lehetőségek és az állpolgárainak arra, akció előkészítését ki a kormány, Demetrescu miniszter. Ez a bizottság d

Uj é

Cluj-Kolozsvár. Uj Kelet tudósítójának beszámolója a gazdasági és pénzügyi formán súlyos gazdasági romlásra és a romániai gazdaság teljes, valószínűleg ebből a helyzetből a tok még valamennyire meg lehetőségek az 1885-ös telekkönyv megújítását tartó eredményei, ame

Anglia nem akar várni a második hágai konferenciával a német népszavazásig

Még nem jött létre megállapodás a második hágai konferencia időpontjára. Tardieu tárgyalásai von Hoesch-el a második rajnai zóna kiürítése ügyében. A keleti jóvátételi konferencia ülése

London, nov. 14. A Daily Telegraph megállapítja, hogy hivatalos angol körökben nem nagy lelkesedéssel fogadták azt a francia kormányrésztől előterjesztett javaslatot, hogy a második hágai konferencia összehívását halasszák a német népszavazás eredményének kihirdetése utáni időpontra. Ez azt jelentené, hogy a konferencia csak januárban kezdhetné meg üléseit, amit azonban az angol kormány nem kíván. A genfi népszavazási tanácsülésre való tekintettel, továbbá a londoni tengeri lezárás konferenciája miatt is elkerülendőnek tartják.

Páris, nov. 14. Az Excelsior a keleti jóvátételi konferencia nehézségeivel kapcsolatban támadást intéz a magyarok és a bolgárok ellen, akik megosztották a konferenciát. A lap annak a reményének ad kifejezést, hogy a makacs akadékoskodás nem fogja hátráltatni a hágai második konferencia eredményességét, azt is reméli, hogy a két kisállam addig meggondolja magát. A hágai konferencia feladata lesz Olaszország kárpótlása abban

az esetben, ha a nem-német jóvátételek tekintetében a megegyezés nem sikerülne.

Páris, november 14. Tardieu miniszterelnök tárgyalást folytatott a baden-badeni francia szakértőkkel.

A déli lapok szerint még mindig nem állapították meg a második hágai értekezlet összehívásának időpontját. Politikai körökben is csak találgatások vannak forgalomban ezzel kapcsolatban. Lehet, hogy az értekezlet megkezdheti december tizedikén munkáját, de lehetségesnek tartják azt is, hogy a második hágai konferencia csak karácsony táján, vagy januárban kezdődik.

Páris, november 14. Tardieu miniszterelnök tegnap este fogadta v. Hoesch német nagykövetet s vele hosszasan tárgyalt.

A Matin közlése szerint a miniszterelnök biztosította a nagykövetet arról, hogy a francia kormány mindent el fog követni abban az irányban, hogy a rajnai harmadik zóna kiürítését lebonyolítsa és befejezze.

Politikai körökben remélik, hogy a Young-terv életbeléptetésének feltételeit március elsejéig rendezni lehet s akkor semmi sem fog állani útjában a hágai megegyezésben megállapított kiürítés-befejezési időpont betartásának.

Páris, nov. 14. A Petit Parisien a baden-badeni tárgyalásokkal kapcsolatban megállapítja, hogy a kormányok között még nem jött létre megállapodás a második hágai konferencia összehívása időpontja tekintetében. A lap szerint az időpont megállapítását két körülmény hátráltatja és pedig a párisi keleti jóvátételi konferencia tárgyalásaiban beállott nehézségek és a német népszavazásnak december 22-ike előtti meg nem tarthatása.

A keleti jóvátételi konferencia tegnap délutáni ülésén a bolgár delegáció újabb előterjesztéseit hallgatták meg. A delegáció azt kérte a konferenciától, hogy vegyék újabb vizsgálat alá Bulgária pénzügyi és gazdasági helyzetét.

A regátban azonban még ennél is rosszabb a helyzet. Egy egészen primitív megbízhatatlan rendszer uralkodik ezen a téren, sőt a kataszter és a telekkönyv, abban az értelemben, ahogy azt nyugaton elképzelik, a regátban ismeretlen fogalom. Az ingatlan helyzetéről és a hozzá fűződő jogviszonyról legfeljebb a kisajátítási regiszter ad némi felvilágosítást. Csak így érthető, hogy történhetett meg például az, hogy magánosok éveken keresztül használták az állami petróleumterületeket, anélkül, hogy az állam erről tudomást szerzett volna. Az ország pénzügyi helyzetének stabilizálása egy intenzív földhitelem meghonosítása, és nem is utolsósorban a mezőgazdasági termelés központi irányított racionalizálása nélkülözhetetlené tették egy pontos kataszter felfektetését.

Madgearu miniszter ezt a régóta érzett hiányosságot akarja most pótolni. A földkataszter és ezzel kapcsolatban az ingatlanok jogi helyzetére vonatkozó telekregiszter felfektetése azonban nehéz munka, amely speciális szakembert és hatalmas apparátusnak üzembehelyezését követeli meg. Az ipari és kereskedelmi minisztérium meghívására a napokban érkezett meg Romániába Roussilhe mérnök, a kataszteri ügyek egyik világhírű francia szakértője, aki már fel is vette a tárgyalásokat Madgearuval, a kataszter és telekkönyvi rendszer bevezetésére vonatkozólag.

A tervek szerint, ahol a kataszter és a telekkönyv teljesen hiányzik, ott a kisajátítási regiszter, valamint a helyszínen eszközölt mérések alapján teljesen új regisztereket fektetnek fel. Erdélyben és Bukovinában pedig, ahol a kataszter-rendszert már rég bevezették, az új földmérés munkálatok az eddigi kataszteri adatok ellenőrzésére fognak szorítkozni.

Roussilhe mérnök már fel is vette az összeköttetést az illetékes kataszteri hatóságokkal és rövidesen hozzáfognak a nagyjelentőségű terv keresztülvételéhez.

Redukálják a költségvetést az adók azonban változatlanok maradnak

A költségvetési felesleget nagyobb arányú beruházásokra fogják fordítani

Bucuresti-Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nappal ezelőtt beszámoltunk arról, hogy Madgearu pénzügyminiszter utasítást adott a jövő évi költségvetésnek kétmilliárd lejrel való csökkentésére. Charles Rist annak az óhajának adott kifejezést, hogy az 1930-as költségvetés ne haladja meg a 35 milliárd lejt az elmúlt évi 37 és félmilliárdal szemben. Ennek megfelelően az egyes minisztériumok költségvetési bizottságait utasították arra, hogy úgy a személyi, mint az anyagi kiadásoknál a megfelelő redukciónak eszközöljék.

A költségvetés redukciónak kapcsolatosan természetesen felmerült az a

kérdés, hogy az állami kiadások csökkentésével egyidejűleg nem-e volna időszerte az adók megfelelő mértékű redukcója. Így például több helyről azt a kérést terjesztették a kormány elé, hogy redukálja az ipari szeszre kivetett adót, mert a szesz fantasztikus mértékű megadóztatása kétmilliárd lejes hiányt idézett elő a költségvetésben.

Annak ellenére, hogy ezt az álláspontot Charles Rist is támogatta. Madgearu elzárkózott a kérés teljesítése elől, arra való hivatkozással, hogy az ipari adóknak leszállítása bizonyos termelő rétegek körében zavargásokat idézne elő. A kormány elhatározta, hogy változatlanul

hagyja az egy évi adókat. Madgearu azt reméli, hogy így módon a jövő évi költségvetés fölösleggel fog zárulni és ez a felesleg az egyes minisztériumok között befektetések és beruházások céljaira elosztható lesz.

Az új költségvetés alkalmazásával egyidejűleg végrehajtják a RMSZ régen tervezett radikális átszervezését. Az egyes monopól cikkek értékesítését kereskedelmi alapokra fektetik és egyszersmindenkorra véget vetnek a ma különösen a dohányjövédékeknek uralkodó lehetetlen állapotokra. A kormány az új vámtarifa alkalmazásától is az állami bevételek szaporodását reméli.

Elkészült az építkezések támogatásáról szóló törvényjavaslat

Tíz százalékos kamat mellett és 25 éves törlesztésre folyósít kölcsönt az Építkezési Pénztár a lakásépítkezés előmozdítására

Bucuresti-Bukarest, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztérium a népjóléti minisztériummal karöltve törvénytervezetet dolgozott ki az építkezések támogatására vonatkozólag. Közöltük, hogy a kormány nagyszabású építkezési akció beindítását határozta el azzal a céllal, hogy a hatalmas lakásínség enyhítsen s hogy megadja a lehetőséget állami tisztviselőknek és az állam szegényebb sorsú polgárainak arra, hogy építkezzenek. Az akció előkészítésére bizottságot nevezett ki a kormány, amelynek elnöke dr. Demetrescu munkaügyi államtitkár lett. Ez a bizottság dolgozta ki az építkezé-

sek támogatásáról szóló törvényjavaslatot, amely első szakaszában kimondja az autonóm építkezési pénztár felállítását.

A tervek szerint, ez a törvény által létesített pénztár, amelyet az állam nagyobb szubvenciókkal fog támogatni, kölcsönnyújtással adja meg a szegényebb elemeknek a lehetőséget az építkezésre. Az építkezéshez szükséges anyagi eszközök előteremtése irányában az autonóm pénztár tárgyalásokat fog folytatni azokkal a külföldi konzorciumokkal, amelyek hosszú lejáratú hiteleket ajánltak fel a romániai építke-

zési kampány támogatására. A tervek szerint az autonóm pénztár tíz-tizenkét százalékos kamat mellett fog építkezési célokra kölcsönöket folyósítani. A fizetési feltételek annyira kedvezőek lesznek, hogy például két szoba-konyhás ház felépítésére nyújtott kölcsönt évi 20 ezer lejes részletekben lehet törleszteni, ami a ma házbérbe fizetett összegeknek alig a felét teszi ki. Huszonöt éven belül lesz letörlesztendő a házépítésre folyósított kölcsön. Az állam szubvenció nyújtásával fogja tisztviselőit támogatni abban, hogy házat építhesse- nek maguknak.

Uj és modern telekkönyvi rendszerrel vezet be a kormány

Elkészült az egész ország kataszteri felvételét

Cluj-Kolozsvár, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ország gazdasági és pénzügyi életének egyformán súlyos problémája egy az ország minden részében ingatlanokról felvett kataszter teljes, vagy részbeni hiánya. Erdélyben ebből a szempontból az állapotok még valamennyire türehtők. Az 1883-ös telekkönyvi munkálatok egy részlegesen alapos, évek hosszú során át tartó, szakszerű munkának az eredményei, amelyek valamikor egé-

szben pontosan tükröztették vissza a felvett ingatlanok kataszteri helyzetét is. Ezeket a telekkönyveket ugyanis a jóval ezelőtt összeállított kataszteri nyilvántartások alapján állították össze. Az elképzelés az is volt, hogy a földkataszter és a telekkönyv között egy állandó reciprog függőségi viszony álljon fenn. A kataszteri nyilvántartás, hű tükrö egy ingatlan területi kiterjedésének, fertilitásának és a maga osztályozási rendszerével nélkülözhetetlen esz-

köze az ingatlan megadóztatásának, amely elsősorban a föld jövedékét kellett az adófizetés alapjául vegye. A telekkönyv ugyanakkor pontos tükrö az ingatlan tulajdonjogi helyzetének és a vele kapcsolatos jogviszonyoknak. Azok a szorozatos panaszok, amelyek különösen Erdély ügyvéd társadalmáról idős szakonként a telekkönyvi hatóságok ellen elhangzanak, eléggé eklatánsan bizonyítják a telekkönyvi rendszerünk hi- hetetlen hanyatlását.

Zsidó Színház — יודיש טעאטער

November 16-iki kezdettel

Stramer S.

zsidó színtársulatának kolozsvári vendégsze- replése az Epítómunkások Székházának nagy- termében Str. Văii 7.

Előadásra kerül Sch. Steinberg és B. Perlmuter.

Isten nevében

című 3 felvonásos életképe tánc és zene be- tétekkel. Kezdeté este 9 órákor.

Vasárnap d. u. 4 órákor Gordin: „IDIÓTA”, olcsó helyárakkal.

Vasárnap este félkilenc órákor Lilien: SZE- RELEM LANCAI KÖZÖTT, vidám életkép, zenével és táncsal.

Jegy elővétel: Columbia cégnél P. Unirii 28. és Vasárnap egész nap a pénztárnál Str. Văii (Patak-u.) 7. alatt.

MULASSON JÓLI!

szórakoztató könyvekkel, a zsidó humor legpompásabb megnyilvánu- lásaival. Leszállított áron veheti:

Chaim Bloch: Ostjüdischer Humor 90 L 158 h
Prager Golem 90
Hersch Ostpöler 90
Israel der Gotteskämpfer 90 L
„Jüdische Schwanke“ a legelterjedtebb zsidó anekdotagyűjtemény 150

Scholem Alechem: Marienbad 60 L 135 h.
Menachem Mendel 33 67 h
Stempénu 90 158 hely.
Aus dem nahem Osten (120 lei 225 helyett)

Die Geschichte Tewjes der mitchilländlers 90
Blumenthal: Jüdische Anekdoten 30
Bettauer: Die Stadt ohne Juden 68
Hiehler: Moses Mauthner und Sohn 82

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

1929 november 15
másul vesz. dr. Xantop
ri azonban az eljárá
el Balu Szófiát ember
vádolják, amely
zendő cselekmény.
ban annak ellenére
y, mert a megidézett
yon sokan hiányoztak
ez ügyben új határopon
a tanuk elővezetésé

**s sziget az Atlant
eanban**

dollárba kerül az első
sziget építése

4. A lapok már több
azzal a monumentális
erint az Atlanti Óceán
teket akarnak építeni
gkönyvisék az óceáni
Amikor Armstrong ame
ször ismertette tervét
nek és utópisztikusnak
azonban aránylag rövid
utópia néhány hónap
ásul. Az első mestersé
néhány nappal ezelőt
és a munka serényen
gámitanak, hogy az első
januárra már elkészül
ő szigetnek felépítésé
on gazdag pénzoszopor
összeget emészt fel. Az
ont Company finanszi
ótt Pierpont Morgan, a
áll. Az építkezés köl
izennégymillió dollár
élik azonban, hogy a
nár jóval kevesebb köl
építeni, mintán az első
alatai alapján lényeg
érhetnek majd el. A
pany, amely az ameri
t páncéloscirkálóit és a
edelmi gőzösöket épít
tésének technikai mun
gi tervek szerint az
igetet Morgan-szigetnek
Az építés megkezdésé
a sziget tizennégy mé
t. Ez a modell Hud
napig a víz felszínén
ritotta, hogy az uszó
vetelménynek megfelel
mérnök zseniális öt
képes.

ges sziget az amerikai
kilométernyire fog az
ni. A sziget nagyságára
számok adnak felvilá
n-sziget hosszúsága 360,
er lesz. A sziget elip
z uszó sziget negyven
tengerből kiemelkedni.
ullamai a legnagyobb
bb csak 15-25 méter
ok sohasem csaphatnak
amely tehát biztosab
gőzhajónál is. A sziget
nyolevan méterre fog
yúlni. Tudvalevő hogy
a legnagyobb orkán
méter mélységben már
mozdulatlan. Így te
a legnagyobb viharban
a stabilitást ezakkivá
r kilogram súlyú oró
a tengerfenékebe lesz

atalmas hotelhez lesz
legnagyobb reptér
gőnyviszerrel ki tud
szálloda épületét a
zmel és luxussal fog
épületben több m
kben szükség esetén
éges javításokat fog
reptér gépek normál
csak rövid időt fog
időzni, amely idő
állodában pihenhetnek
ek magukhoz. A re
vizsgálása után aztán
utazást. Pontos sze
építendő rádió és me
k is.

felépítése után az
yáltalán nem lesz ve
sőbbé, mert Európa
at ilyen szigetet fog
gan-sziget elkészülése
nyó év elején azonnal
k mesterséges sziget
k megépítésére. A sz
lansimó? Ygorimim
bréd obiza s szűböz
k amsó s szűböz

A csehszlovákiai magyar képviselők még csak nem is tárgyalnak a kormánnyal kollaboráció létrehozására

Prága, november 14. Szentiványi kamarai képviselő, a magyar nemzeti párt országos elnöke nyilatkozott a magyar képviselőknek az új koalíció létrehozásában vállalandó szerepéről. Kijelentette, hogy a magyarok nem adják oda magukat taktikázás céljaira a cseh pártoknak s ezért még nem is tettek eleget annak a

meghívásnak, hogy feltételeiket a kollaboráció lehetőségeivel kapcsolatban terjesszék elő. Szentiványi kijelentette, hogy a magyar pártok nem abban az értelemben autonomisták, mint a tót néppárt. A magyarok még a tót felföldi területi autonómia esetén is biztosítani kívánják a maguk részére a nemzeti különállást.

Zubkow Sándor váratlanul visszatért Bonnba ahol azonnal letartóztatták

Berlin, november 14. Zubkow Sándor, a napokban elhunyt Viktória hercegnő férje, ismételen kijátszva a határörök éberségét, ma reggel megjelent Bonnban, ahol a rendőrség letartóztatta. Zubkow már előzőleg körözés alatt állott gondatlanságból okozott súlyos testi sértés és tiltott visszatérés miatt. Va-

lószerű, hogy volt felesége temetésén akart megjelenni, azonban a rendőrség nem respektálta ezt az érzelmes szándékát és miután örök időkre kitiltották Németország területéről, ezen rendelkezés megszegése miatt letartóztatták és átkísérték az ügyészség fogházába.

Szabadlára helyezték a lupényi szociáldemokrata szakszervezet titkárát

Déva, nov. 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Mint ismeretes, a lupényi eseményekkel kapcsolatban a megindult bünyügyi vizsgálat során letartóztatták Moldovan Márton, a lupényi szociáldemokrata szakszervezet főtítkárát. Moldovan Márton letartóztatását annak idején sok oldalról különféle képpen kommentálták és tulajdonképpen maig sem tisztázódott az, hogy milyen alapon vonták be a hírhedt Muntean Teodor mellett az éppen ellentétes frontokon küzdő Moldovan Mártont is a felelősség megállapításának kérdésébe. Moldovan Márton érdekében az országos szocialista szakszervezet is több ízben interveniált, a lupényi szakszervezetek titkára azonban ennek ellenére is, mindeddig letartóztatásban maradt. Miután a felelősség kérdését sikerült

végre dr. Rozvány Jenő volt vármegyei prefektusnak közjegyzővé való kinevezésével elintézni, a hivatalos vizsgálat is új irányt kapott. A dévai törvényszék vádpancája tegnap tárgyalta Moldovan Márton szabadlára helyezése iránti kérését. A letartóztatott képviselőtében megjelent dr. Hirsch Elemér kolozsvári ügyvéd, aki a vádpancás előtt nagy beszédben fejtette ki, hogy Moldovan Márton perbevonása úgy jogilag, mint ténybelileg abszurdum, amikor a közigazgatási fórumok és vezető közigazgatási hatóságok felelősségét és bűnösségét állapították meg az ominózus petrosényi sortűz ügyében. A törvényszék vádpancája hosszas tanácskozás után helyt adott dr. Hirsch Elemér kérésének és elrendelte Moldovan Márton szabadlára helyezését.

Ujabb rejtélyes eltűnés tartja izgalomban Düsseldorfot

Egy hónap leforgása alatt 14 leány tűnt el

Düsseldorf, november 14. A város lakosságát egy újabb eltűnés hozta izgalomba. Ezúttal egy fiatal gépíró eltűnését jelentették be a rendőrfőnökségen, amely ugyilátszik, tehetetlen a városban garázdálkodó kéjgyilkossal szemben. Eddig rövid egy hónap leforgása alatt már a 14-ik leány eltűnését jelentették be a rendőrfőnökségen.

A düsseldorfi lapok szerint a rendőrség megállapította, hogy a gyilkosnak segítő társa is van egy asszony személyében. Kiderült ugyanis, hogy a kis Albermann Hilda eltűnése előtti napon, abban az utcában, ahol Albermannék laknak, egy 50-60 év körüli asszony megszólította a kislánykát és el akarta csalni őket, ami azonban nem sikerült neki.

Tanuk szerint a következő napon Albermann Hildát látták a titokzatos ismeretlen asszonnyal beszélgetni, amiből most a rendőrség azt következteti, hogy a gyilkoshoz ez az asszony csalta el a kislányokat.

A városban egyre nő az elkeseredés a rendőrséggel szemben, amely a legújabb eltűnési ügyben sem tud semmiféle eredményt felmutatni. Az eltűnt leányt Eigner Elzának hívják és tizenöt éves. Három nappal ezelőtt távozott szülei lakásáról s azóta nem tudják hol van. Egyszer valószínűbb, hogy ez a leány is a düsseldorfi asszonygyilkos áldozatává esett.

A düsseldorfi rendőrfőnökség ma újabb levelet kapott a gyilkostól, amelyben az illető közli, hogy Düsseldorfban befejezte szereplését és most más városba költözik. A rendőrség véleménye szerint a most már mindennaposá vált levelek nem a gyilkostól származnak, hanem olyasvalakitől, aki ezzel a rossz tréfával fel akarja tiltetni a rendőrséget.

Fegyvereket csempészett több amerika fegyházba egy titkos szervezett

Newyork, november 14. Egy eddig még fel nem kutatott titkos szervezet több amerikai fegyházba löfegyvereket csempészett be, hogy ezáltal lehetővé tegye a fegyverek lázadását és ezzel egyidejűleg a fegyházakat a fegyverek kezére juttassa. A rendőrség azonban idejekorán értesült a készülő tervről és

a veszélyeztetett fegyházakban vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat meglepő eredménnyel járt: a fegyverek egyházi madárnak celláiban megtalálták a löfegyvereket és a hozzájuk szükséges municiót. A fegyvereket így sikerült lefegyverezni. A vizsgálat megindult a titkos szervezet felkutatására.

Rupin nyilatkozott a zsidó-arab megegyezés újáról

A „Berliner Tageblatt” cikke a palesztinai helyzetről

Berlin, nov. 14. A Berliner Tageblatt a zavargások után Palesztinába küldötte egyik kitűnő munkatársát, Teodor Berkest, aki a következő tudósítást küldi lapjának a mai palesztinai helyzetről.

Miután a politikai feszültség némileg enyhült, a Cionista-Exekutive hivatalos egyenlőségeihez fordultam, hogy megtudjam véleményüket Palesztina utóbbi eseményeiről.

Több órás beszélgetés során az exekutive egyik mértékadó tagja, dr. Ruppin közölte velem, hogy jöjjék az utóbbi események nagyon sajnálatosak, még sem szabad abba a hibába esni, mintha ezek a dolgok politikailag döntő jelentőségűek lettek volna. Két nemzetiség között mindig van surlódás, különösen, ha ilyen közel laknak egymáshoz. Már az a tény, hogy 1921 és 1929 óta Palesztinában nem volt komolyabb összeütközés, bizonyítja, hogy az arab tömegek nem ellenségei a zsidóknak.

A zsidók sem gyűlölik az arabokat. Senkinek eszébe nem volt kizsírítani az arabokat, ellenkezőleg, mindenki azt hitte, hogy Palesztinában a két nemzet számára éppen elég hely van. Az eddig meg nem művelt területek intenzív kultiválása révén sokkal nagyobb népesség élhetne az országban biztosítani. A cionisták politikai célja nem irányul arra, hogy az arabokat majorizálják, hanem nem akarják, hogy őket majorizálják. A zsidók nem élnek hegylemből Palesztinában, ellenben nemzetközi és történeti jog alapján. A mai politika Palesztinában szintézise Herzl politikai cionizmusának és Achad Haan szellemi cionizmusának. Ez a politika nemzeti centrumot akar szerezni az egész világ zsidósága számára, elsősorban abból a célból, hogy a zsidó nemzeti kulturát felélessze és fajfenntartási okokból.

A cionista exekutive meg van róla győződve, hogy az eddigi nemzetközi garanciák, amelyek védik az arabok érdekeit is, teljesen elegendők. Ezek a garanciák kell egy modern állam kereteit képezzék, két nemzet együtt élése szempontjából. Ugyan azt a helyzetet akarjuk, mint ami Svábjában van, Palesztinában annyit zsidót kell hozni, amennyit csak lehet. Ennél a problémánál a majoritás kérdése a cionisták számára másodrendű dolog. A cionista cél az egész világ zsidóságának megerősítése Palesztina által.

Az országának kulturája már eddig is erősen emelkedett. Am évtizedekre sötét évszázadokra kihatón szükség van politikai garanciákra, amelyeket megkaptunk a Balfour-deklarációban és abban, hogy Anglia vállalta a Palesztina fölötti mandátumot. A cionista exekutive ezt a garanciát száz százalékban elfogadta. Csak várunk addig, amíg a vizsgálóbizottság közli majd eredményét — mondotta dr. Ruppin — és reméljük, hogy Anglia újra abban a helyzetben lesz, hogy megvizsgálván a dolgokat, döntő határozatokat hoz a biztonság és rend érdekében. A cionisták feladata bizonyára nagyon nehéz és sajátos, minthogy a zsidók egy elhanyagolt országba érkeztek, azonban reméljük, hogy Anglia a szerződések és kötelezettségek alapján hatni fog az arabokra és bizonyára meg fogja találni a fejlődés legjobb útját.

Ebben a vonatkozásban kell, hogy segítségünkre legyen a Népszövetség is. Az utóbbi véres események egy vallási tömegpszichózisból fejlődtek. A vizsgálóbizottság részben ezt meg is állapította. Minthogy azonban tény, hogy az arabok még mindig nem tudtak beleegyezni a zsidó kolonizációba, véleményem szerint, egyelőre az arabokkal nem kell tárgyalni. Meg vagyunk róla győződve, hogy abban az esetben, ha az arab földbirtokosok nem

tesznek kísérletet arra, hogy megzavarják a jóviszonyt, akkor az arabok széles rétegei rövidesen belátják a kolonizációnak fontosságát örájuk nézve is és ekkor már lehet szó zsidó-arab egyezségről. A helyzet ma tényleg feszült. Az araboknak be kell látniuk, hogy közöttünk és közöttük sorsközösség áll fenn és ezzel számítani is kell mindkettőnknek.

Hasonló szellemben beszélt velem Ben Zwi szocialista vezető is, azzal a különbséggel, hogy ő élesebb kifejezéseket használt a mandátárius hatalom ellen. Mondotta azt is, hogy a Balfour-deklaráció végrehajtására nézve radikális változásokat kell megejteni és azokat az ígéreket, amiket a zsidóságnak adtak, végre be kell váltani.

A francia kamarában felvetették a bizalmi kérdést

Páris, nov. 14. A kamarában a Marin-csoport a költségvetési vita elnapolását indítványozta. Kormány részről ezt ellenítették s Tardieu felvetette a bizalmi kérdést. A szavazás eredményeképpen 315 szóval 255 ellenében elvetették a halasztó indítványt.

Kormányválság készül Belgiumban a genti egyetem hivatalos nyelve miatt

Brüsszel, nov. 14. A kormányban nézeteltérések támadtak a flamand katolikusok azon követelése felett, hogy a flamand és francia nyelvű genti egyetemet kizárólag flamand nyelvű egyetemmé változtassák át. Nem tartják kizártnak, hogy a nézeteltéréseknek kormányválság lesz a következménye.

Olaszország nem akarja felfegyverezni Ausztriát Jugoszlávia ellen

Róma, november 14. A lapok foglalkoznak a jugoszláv sajtó azon vádjával, hogy Olaszország fegyvereket akarna szállítani Ausztriának, hogy felfegyverezze Jugoszlávia ellen. A lapok szerint a vád teljesen alaptalan. Az olasz sajtó oszálkozását fejezi ki afelett, hogy jugoszláv részről Ausztriával kapcsolatban merülnek fel ilyen vádak, holott Ausztria hadereje, ha a lapok állítása igaz is volna, „quantitate negligea” az egy millió kétszázharminceszres jugoszláv haderővel szemben.

Aláírták a nemzetközi fizetések bankjának felállításáról szóló egyezményt

Baden-Baden, november 14. A nemzetközi fizetések bankjának szervező bizottsága ma este elkészült munkájával s a delegátusok aláírták a pénzügyi intézmény felállításáról intézkedő egyezményt. A belga megbízott a záróülésen nem volt jelen s így az okmányon Belgium részéről még aláírás nem szerepel, de hozzájárulása nem lehet kétséges.

— A kolozsvári Mizrahi ifjúsági csoportok ma este 8 órai kezdettel tartják meg Oneg Sabbat-estélyüket. Az estély keretében Kaszner Rezső, az Uj Kelet munkatársa tart előadást „A politikai cionizmus Herzl Tivadartól a Balfour deklarációig” címmel. Az estélyen vendégeket szívesen látnak.

Herzl Tivadar

halálának 25 éves évfordulójára jelent meg.

30 író és tudós írása. Zeitgenossen über HERZL

A tartalomról Ein Besuch Herzls in London. Herzl und der Dreyfusprozess Vom Charakter Herzls. Herzl und die bildende Kunst. Herzl und Zangwill. Von Herzls Werk. Herzls prophetischer Blick. Herzl der nichtjüdische Politiker. (Wie er war.) (Wie Theodor Herzl starb.) Am Grabe Theodor Herzls stb. Stb. Számos ismeretlen Herzl kép és levél. Ára füzve 293, egész vászonkötésben 393 Lei

Theodor Herzl

Ein Gedenkbuch zum 25 Todestage (Heransgeben von der Executive der Zion Organisation) — Számos cikk Herzlről és szemelvények Herzl írásaiból. Ára 90 Lei

Kaphatók: az „UJ KELET” könyvostályában

pészett izba egy tt

fejházakban vizsgálta. A vizsgálat meglepő: a fegyverek egyharmadát megtalálták a löveghez szükséges részeket így sikerült lezárni a vizsgálatot megindult a felkutatására.

idő-arab ról

helyzetéről

arra, hogy megzavarják a arabok széles rétegei ró-kolonizációk fontos is és ekkor már lehet észlelni. A helyzet ma araboknak be kell látniuk, köztük sorsközösség állani is kell mindkettőnk.

beszéltem velem Ben Zwi a, azzal a különbséggel, ezeket használt a manna. Mondotta azt is, hogy végrehajtására nézve kell megejteni és azokat a zsidóságának adtak,

arában felvetették ni kérdést

A kamarában a Marin-tési vita elnapolását mány részről ezt ellefelvetette a bizalmi eredményeképpen 315 en elvetették a halasztó

árság készülő a genti egyetem nyelve miatt

A kormányban nézet-a flamand katolikufelett, hogy a flamand genti egyetemet kivelvü egyetemmé váltartják kizártnak, hogy kormányválság lesz a

akarja felfegyve- Jugoszlávia ellen

14. A lapok foglal-sajtó azon vádjával, gyereket akarna száll, hogy felfegyverezze A lapok szerint a vád Az olasz sajtó oszadal-elett, hogy jugoszláv kapcsolatban merülnek ott Ausztria hadereje, igaz is volna, „quan egy millió kétszáz-erővel szemben.

zetközi fizetések állításáról szóló zményt

ember 14. A nemzet-ának szervező bizott-ült munkájával s a a pénzügyet feláll-lyezményt. A belga sen nem volt jelen s Belgium részéről még de hozzájárulása nem

Mizrachi ifjusági cso-órai kezdettel tart-abbat-estélyüket. Az asztner Rezső, az rsa tart előadást „A Herzl Tivadartól a g” címmel. Az esté-ívesen látnak.

Salom Schwarcbart naplója

Az ukrán hazafiak „Isten sugallatára” követték el a pogromokat

— Miért nem állították bíróság elé Szomoszenkát? Miért? Miért nem állították bíróság elé mindazokat, akik megszárltak, gyilkoltak? Miért? Miért tartaltak maguk bűnösnek csupán 25 zsidót, s azután nagylelkűen szabadon bocsátották őket? Hol voltak akkor a pogromisták, a gyilkosok? Erre felel nekem — alelnöke a proskurowi katonai tanácsnak!

A zsidó nép mozgósítása.

A teremben újra mozgolódás észlelhető. Wilm kétségbeesett mozdulatot tesz. Nehezen jut szóhoz:

— Önök — mondja — csak Petljuráról beszélnek. Folyton a zsidó áldozatokat hangoztatják. Mozgósítanak ügyük érdekében minden zsidó erő. A keresztény áldozatokról azonban teljesen megfeledkeznek. Önök nem beszélnek arról, hogy maga Ukrajna is meg lett támadva. Egy ország, mely az egész világ kenyérének 14 százalékát bírja. Mindenki ur akart lenni benne. Németek, osztrákok, denikmisták, bolsevisták, s a legkülönbözőbb bandák, mind Petljura ellen harcoltak. Ne beszéljünk csak Proskurowról!

Torres replikája.

Wilm szavaira Torres replikázik. Kijelenti, hogy itt mozgósításról szó sincsen. Nem volt szándékában kiragadni Proskurow esetét. Csak meg kell érteni: hogy ha már szerencséje van látni, itt a bíróság előtt a legkompetensebb katonai személyiséget — Proskurow pogrom-városából, ugye kérdésre feleletet akar: Tagadja-e a tanács alelnöke, hogy katonák pogromiroztak, vagy sem? Kérdezi: kit büntetettek meg a helyszínen? Ha Petljura katonái sok ezer ártatlan embert megölnek, felelős-e ezért, vagy sem? Igaz, hogy más bandák is garázdálkodtak. Ezekért Petljura valóban nem felelős. De az ő katonájáért ő a felelős, egyedül ő!

A vád azzal mentegetőzik Torres kérdése után, hogy Petljura proklamációt adott ki a pogromok ellen. Torres nem elégszik meg ezzel. Milyen intézkedéseket tanúsított Petljura a pogromistákkal szemben — ez a döntő. Csak hogy ennél a pontnál egy vád, mint a tanu — megkukkanak. Némák lettek egyszerre...

Dubkowszki is bolsevizmus-sal operál...

Azt hiszem, másnak is van nagyon sokszor olyan érzése, hogy közkeletű fogalmak tarthatatlanná jelentéktelenednek a gyakorlatban. A szavakkal, illetve a fogalmakkal való könnyed előbb-utóbbi felmorzsolja az eszmei lényegét és az a program, amely máshol tömeg-életet nem esit elviselhetővé, — so-vány vesszőparipává kehesedik...
Abból az apropóból irtam ezt le, hogy vádlottként állók a párisi törvény-szék előtt. És kitartanak a vád mellett, annak ellenére, hogy bebizonyítom az én vádjaimat. És vádolnak olyan gyanus egyének, kiket a bíróság rendesen ki sem hallgat.
Mert a párisi ügyész komolyan veszi hivatását. S az ő hivatása megparancsolja, hogy vádoljon minden körülmények között. A vád fogalma megcsontodott nála...

A részletes levél.

Ez a gyanus egyén, akiről beszélek,

Dubowszki. Az elmúlt tizennyolc hónap alatt, míg a vizsgálat folyt, nem hallottam felőle semmit. Csak ma, a tárgyalás harmadik napján jelentette be az ügyész, hogy részletes levelet kapott Dubowszkitól a porre vonatkozólag.

Hiába tiltakozott Torres, hogy felelőtlen egyén levelét ne olvassák fel bíróság előtt, — Wilm kifejezett óhajára mégis csak felolvasták. Eltartott vagy negyven percig. Az esküdtek unottan ásítottak, a hallgatók kimentek egy cigarettát elszívni, csak az újságírók jegyezték. Én meg hegyeztem a fületem, hogy jól fogjak fel minden szót. Mit is ír tulajdonképpen ez a Dubowszki?

„Moszkva diktálta”...

Ismeri Waladint, Waladin bujkál, senki sem tudja a címét. Veszedelmes forradalmár ez az ember, egy valóságos anarchista. Franciaországból már ki is lett utasítva bolsevizmus miatt. Létezik Franciaországban egy terrorisztikus szervezet, melyet a harmadik Internacionálé támogat. Ennek a szervezetnek célja: eltenni láb alól azokat a politikusokat, kik ellene vannak a szovjet-rezsimnek. Az én aktusomat — Petljura meggyilkolását — szintén Moszkva diktálta. Ez a banda ölte meg Dalgá-runkowt is, satöbbi.

A levél másik részében van egy történet, mely elmondja, hogyan kerestem Wladin közreműködésével Petljura címét. Pedig Wladin nem zsidó. Tehát nem a zsidó mézárások bosszujáról volt itt szó, hanem egy moszkvai parancs végrehajtásáról. Hivatkozik a hős azután Louis Marsall egy állítólagos nyilatkozatára, mely szerint az amerikai zsidók vezére nem látott aktusomban zsidó nemzeti ügyet. A végén egy listát közöl, a banda fekete listáját. Pár száz egyén van ott felsorolva. Anti-bolsevizmusokért a banda két esztendő leforgása alatt meggyilkolja őket. Beszél még Franciaország érdekeiről, a Cseksőről, Burcowról, Rakowszkiról, és másokról.

Hogy a levélnek vége volt, az esküdtek arca felragyogott. Szegények, legfőbb ideje, hogy egy kicsit megkönnyebbülve fújják ki magukat.

Jézus és Judás.

Az elnök elsőnek felém fordul: — Van valami megjegyezni valója ehhez a levélhez?
— Igen, — mondom. Csak két szó. Szerintünk két típus szerint kategorizálódunk az emberek. Az egyik a Jézusé, a másik a Judásé. Ezt a levelet egy Judás írta. Sok ember járt hozzám. Tehetségem szerint segítettem őket. Dubowszki szokott járni hozzám, segítettem többiben rajta, de ugylátszik kevésnek találta.

Torres sem hagyja szó nélkül Dubowszki levelét. — Ez az ember — mondja — akinek a levelét itt felolvasták — közönséges provokátor Burcew, az ismert anti-bolsevista be is bizonyította. És ez a provokátor elég szemtelen ahhoz, hogy Schwarcbartot merje denuncianálni. Nem szégyene ez a bíróságnak? Ilyen tanukat vesznek igénybe? Hiszen ezt az embert bármikor pénzért meg lehet vásárolni!

A vád már-már azon a meggyőződésen van, hogy a bolsevizmus vádját nem lehet a fejemre olvasni semmilyen körülmények között. Pedig, hogy töreked-

tek ők erre! Wilm, ez a körmönfont ügyvéd, akit a világhírű francia esprit sohse hagy cserben és szinte nadrágzsebből ontja a legélesebb argumentumokat és érveket, ez egyszer vértetesebben állott ki a porondra. Be akarja bizonyítani, hogy mégis csak volt segítőársam a gyilkosságban. Egy ilyen bizonyíték, ha egyáltalán létezik, nem utolsó dolog. Mert a cimborával való gyilkolástól a bolsevizmusig csak egy macskaugrás az út. Ezt mindenki tudja.

Az ügyész bejelenti, hogy van még egy levele Budákov tábornoktól.

Torres újra protestál. — Ha minden provokátor és sehonnai levelet akarnók olvasni, — mondja —, akkor sohase volna vége ennek a pernek. A tiltakozás mitemsem használ. A levelet csak felolvassák.

„Isteni akarat sugallta a pogromokat”.

Budákov tábornok levele elbeszéli, hogy Petljura erőlyes megtorló intézkedéseket foganatosított a pogromok rendezőivel szemben. Hogy a szerve-

— Kolozsvárra jön dr. Rafael Schermann, a világhírű grafológus. Bukarestből jelentik: Mária királyné néhány héttel ezelőtt meghívta balcici kastélyába dr. Rafael Schermann, a világhírű bécsi grafológust, hogy a grafológiáról a királyi udvar előtt ismertető előadást tartson. Schermann elfogadta a meghívást és romániai tartózkodását fel fogja használni arra, hogy Bukarestben és Kolozsváron előadást tartson. A grafológus előreláthatólag december 3-án érkezik Kolozsvárra.

— A WIZO keddi teadélutánja, amelyen Zwi Levanon, a Keren Hajjeszod delegáció tartott lebilincselően érdekes előadást a modern zsidó asszony aktuális problémáiról, nagyszerűen sikerült. A közönség soraiban Kolozsvár zsidó asszony társadalmának színe-java jelent meg. A WIZO a jövő héten kedden rendezendő teadélutánján dr. Otto Abeles fog előadást tartani.

A cionista irodalomból:

- Friedmann: Das Leben Theodor Herzl 60 (125 lei helyett)
- Herzl: Tagebücher I. (vászonkötésben) L 450
- „ II. „ 450
- „ Das neue Ghetto lei 33
- Schlésinger: Einführung in den Zionismus 35 (90 lei helyett)
- Sokolow: Geschichte d. Zionismus 225
- Brod: Sozialismus und Zionismus 33
- Marguelies: Kritik der Zionismus I-II 40 L (135 helyett)
- Gelber: Zur Vorgeschichte d. Zionismus 270
- Pinsker: Autoemanzipatio 20
- Rappin: Die juden der Gegenwart Lei 63
- Zlocisti; Moses Hess 120

Megrendelhetők az Uj Kelet könyvosztályában

Comunit. maternă aut, ort, evreasc Merceurea-Ciuc. :: Csikszeredai aut, ort, izr, anya hitk.

Pályázat.

A Merceurea-Ciuci (Csikszereda) aut, ort, izr, hitk ezennel pályázatot hirdett az üresedésben levő „עִיר” (metszői) állásra.

Pályázóktól kívánatik, hogy 3 elismert erdélyi ort. rabbittól קבלה (bizonyítvánnyal) rendelkez-ék, legyen jó בעל תפלה (előimádkozó és מודה).

Fizetés meggyezés szerint, természetbeni lakás és világitás, valamint a szokásos mel-lék jövedelmek.

Pályázók a kor és családi állapot megjelölésével kérvényüket e hó végéig az elő-járásához címezzeék: utiköltség csak a meg-hívottaknak lesz megtérítve,

Merceurea-ciuc 1929. november hó,

ELŐLJÁRÓSÁG.

zeteket fel kellett osztatni. Hogy Ukrajnában sok kommunistát öltek meg és köztük zsidókat is, akik kommunistákat rejtegettek maguknál. Ösztönözve-rüen, egy isteni akarat sugallatára történtek a pogromok. Később fog erről ítélni a történelem.

...Megvan. Most, hogy ezt a levelet elolvasták már meg vagyok elégedve. Milyen egy tragikus undokság! Akad végre egy tábornok, aki bevallja — igaz, nem sok bátorsággal —, hogy a pogrom tényleges pogrom volt. És az oka — oh képedj el, embernek fia — Isten akarata! Van ennél borzalmasabb dolog? Ezt a frázist „Isten akarata” nem szabad elfelejteni. Em-lékezni kell rá.

...Magsüketültem. Vesztül hadonászó kezeket látok csupán, de egy szót sem hallok. Csak bábok mozognak köröttem. Annyi erőm mégis van, hogy elő-kotorásszam a zsebből az én vérlis-támat. Nyolcszázhetvenhét meggyilkot-neve van rajta. Fialat lányok vannak közöttük és gyermekek; öt éves gyerme-kek és háromévesek, de még kétéve-sek is, s most jön egy ukrán tábornok és kijelenti, hogy isten akarata sugall-ta, hogy ezeket az ártatlanokat a leg-bestiálisabb módon meggyilkolják! Ki-nomban odaüvöltöm:

— Esküdtek! Ne a történelem ítélni kezdzen, Ti ítélni kezdtetek már egyszer az ilyen tettekért, az ilyen szavakért!

Csupa jó könyv féláron

(Az egyik legkomolyabb magyar könyvkiadó, a Népszava könyvkiadó könyvei)

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában

1	A. Leonid	A pince mélyén	136	helyett	68
2	Balzac	A lidérc ktv.	35		17
3	Csehov	A fekete barát	110		55
4	Csehov	A koldus	110		55
5	Csehov	A vizsgálóbíró	136		68
6	Farkas	Kisértetek	86		43
7	Freossen	Az „Anna Holl-mann” elsüllyedése	68		34
8	Gogoly	Tanyai esték	144		72
9	Hamsun	Őszi csillagok	68		34
10	Hugo	A tenger munkásai 2 kötet	170		85
11	Keleti	Csókoltatom az anyosomat	22		11
12	Multatuli	Max Aavelar	144		72
13	Rubin	Egy szegény diák feljegyzesei	7		3,50
14	Wells	A felszabadult világ	82		41
15	Wells	Ugh-Szumi	82		41
16	Zola	Az álom	78		39
17	Zola	A pénz	102		51
18	Zola	Róma	256		128
19	Zola	Páris	222		111
20	Zola	Jó polgári koszt	102		51
21	Zola	Claude vallomásai	96		48
22	Szalay	Az éltető halál	42		21

Olcsó ifjusági könyvek:

23	Ego	Dacos Miska	48		24
24	„	A régi ház gyermekei	52		26
25	Mesekincs	a világ népeinek meséiből, kötve	76		38

100 lejen aluli rendelésnél csakis előzetes fizetés mellett

Vágja ki és küldje be:

Az Uj Kelet könyvosztályának

CLUJ

Alulírott megrendelem a „Csupa jó könyvek” következő számait:

A könyveket kérem utánvétellel küldeni
A könyvek árát egyidejűleg küldöm

alíírás

Az emberek ezrei, járnak hozzám vásárolni

Önnek is egyszer meg kell próbálni!

„Sipos” harisnyát, keztyűt, mellényt sib. venni

SIPOS, CLUJ

Calea Regele Ferdinand 8.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánásági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Hátszegi Ernő Str. 11. június 12.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

November 20

A gyanútlan olvasó nyilván csodálkozva kérde: miért került ez a szürke naptári dátum e cikk élére, miben különbözik ez a nap a többi napoktól? Sokban és főként egyben. Ezen a napon tartják meg a kolozsvári zsidó kórházegyesület sorsjátékának húzását, amikor is több mint 2000 nyerevény közel hárommillió lei értékben kerül kiosztásra. Sok ezer ember várja erdélyben szívdobogva ezt a napot, mert hiszen ez az első alkalom, amikor egy valóban komoly sorsjáték nyerevényei húzásra és főként kifűtésre kerülnek. November 20-ika emlékezetes lesz mind azok számára, akik ebben a sorsjátékban résztvesznek és sokan, nagyon sokan életük végéig ünnepnapnak fogják tekinteni ezt a dátumot, amikor megragadták életük szerencsés pillanatát. Hiszen egyetlen zsidó kórházegyesület révén könnyűszerrel olyan vagyonhoz juthat, aminőt csak a legelitkébb emberek tudnak egy egész élet ve-rejtékes munkájával megszerezni.

Immár veszedelmesen közeledik november 20-ika, a zsidó kórházegyesület húzásának napja. Mindenki, aki szívén viseli saját maga és családja jövőjét és boldogságát, melegen ajánljuk, hogy amennyiben még nem vett, sűrűn szerezzen be zsidó kórház sorsjegyet, hogy el ne essék ettől az oly ritkán kínálkozó nagyszerű lehetőségtől.

A Hitachdut cionista-munkáspárt vasárnapi mitingje. Az ez év sugsztus havában Palesztinában lezajlott szomorú események az egész világ figyelmét Palesztinára irányították. Még most is, hónapok múltán a nyugati nagy metropolokban a világlapok hasábjain cikkek foglalkoznak az épülő ország kérdéseivel és az arab-zsidó problémával. Kiváló keresztény és zsidó politikusok, államférfiak és írók előadásokban ismertetik különböző szempontokból ezeket a kérdéseket. A Hitachdut cionista-munkáspárt kolozsvári csoportja szükségesnek tartja, hogy Kolozsvár zsidósága is helyes megvilágításban lássa ezeket az aktuális problémákat. E célból vasárnap délelőtt féltenegy órai kezdettel mitinget rendez az Építómunkások székházában, amelyen dr. Kohn Hillel és dr. Hamburg József e kérdések alapos ismerői, cionista-szocialista nézőpontból fognak a palesztinai problémákról referátumokat tartani. A Hitachdut vezetősége ezúton is meghívja a mitingre Kolozsvár zsidóságát.

Klotz volt francia pénzügyminisztert törölték az ügyvédek sorából. Párisból jelentik: Az ügyvédi kamara fegyelmi tanácsa kimondta, hogy Klotz volt pénzügyminisztert, aki fezzetelen csekkek forgalomba hozatala miatt fogházbüntetésre lett ítélve, törli a kamara tagjai sorából.

Vérszegények sápadtak étvágytalanok

legyengültek és állandó fejfájásban szenvedők ne használjanak mást, min a

Dr. Földes-féle

Ferrol Vastáplikör-t

mely elősegíti a vörösvérsejtek képződését kintúró étvágyat idéz elő, a test megerősödik és súlyban gyarapodik. A legjobb erősítő és hizalószer. A vérszegény, sápadt, gyermekeket meghízalja. Vérszegény nőknél a havi tisztulást elősegíti s a görcsös fájdalmakat szünteti. Kiváló orvosi szakteltek javasolják. Egy fél literes üveg ára 110 lej. Megrendelhető egy levelezéslapon. Postán utánvétellel szállítja kizárólag dr. FÖLDES gyógyszerész és vegyészeti laboratóriuma A R A D, Strada Eminescu 21. Egy kurára 6 üveg szükséges. Hat üveg rendelésnél postai díjat nem számítunk fel. Hamisítványoktól óvakodjunk.

Meghiusult a Safed ellen intézett újabb arab támadás

Angol katonák és a zsidó védőrség visszaverték a felfegyverzett beduinokat

Jeruzsálem, november 14. (Az Uj Kelet tudósítójától). Safedből jelentik, hogy tegnap délelőtt arab banditák támadást kíséreltek meg a városka zsidó lakossága ellen. Felfegyverzett beduinok gyülekeztek Safed északi határában, majd be akartak hatolni a zsidó negyedbe. A hatóságok azonban ezután a kellő időben megtették a szükséges intézkedéseket az attack meghiúsítására. Alarmirozták a legutóbbi zavargások óta állandóan Safedben tartózkodó katonai karhatalmi csapatokat és

a város zsidó lakossága is felkészült a támadásra, amely az angol katonák és Safed zsidóságának ellenállásán meghiusult. A támadók és a karhatalmi csapatok közötti lövés váltás alkalmával egy angol katona megsérült. A támadók közül többen letartóztattak.

A safedi eseményekről azonban jelentést tettek a Jeruzsálemben ülésező angol parlamenti bizottságnak, amelynek tagjai megütközve vettek tudomást a történetéről.

Ötszáz utast befogadó óriás repülőgépek építését kezdték meg Amerikában. Londonból jelentik: Westcote amerikai repülőgépgyáros a tiszteletre adott világreggellin kijelentette, hogy közelebbi olyan óriásrepülőgépek építését kezdi meg, amelyek száz főnyi személyzetet kívül ötszáz utas szállításra lesznek alkalmasak. A német mérnökök tervei szerint készülő gépeket tizenkét ezer ezer lóerős motor fogja hajtani s a gyáros szerint ezek a gépek már néhány óra alatt megfognak teherelni a Newyork-London közötti óceáni utat. A gépek építésére 5-5 millió dollárt irányoztak elő.

Ich macho bekaant dass mein Mann Herman Horowitz Schächter von Kükelburg wieder davongelaufen ist. Ich bitte die Herren Rabbinen ihm mehr keine Schriften zugeben.
Frau H. Horowitz.

* Wesselényi utcában üzlethelyiség és irodának alkalmas helység szonnalra kiadó. Értekezni a Gólya Áruházban.

Egy délafrikai városban a benschülöttek fellázadtak a „kötelező sörivás” ellen. Londonból jelentik: A Reuter távirati iroda tudósítója jelenti, hogy a délafrikai Durbanban a benschülöttek körében zavargások törtek ki s a zendülők megfélemezésére hatszáz rendőrt kellett összpontosítani. A zavargások oka a közönségi sörözők, melyeket a benschülöttek nem akarnak látogatni.

Verekezés a bajor néppártiak és a nemzeti szociálisták között. Münchenből jelentik: A bajor néppárt ma esti gyűlését a nemzeti szociálisták megzavarták. A hivatalos vendégek olyan óriási lármát csaptak, hogy a rendőrségnek kellett közbelépnie, hogy a gyűlés rendje biztosítható legyen. Amíg azonban a karhatalom közbelépett, a két ellentábor összeapott és parázs verekedést rendezett. A közelharcból többen kaptak sebeket. A rendőrség ezután kivette a gyűlésteremből a nemzeti szociálistákat.

Az ir hadsereg toborzó irodájának személyzetét büzbömbakkal kergették szét. Londonból jelentik: A dublini egyetem egyik tantermében az ir hadsereg toborzó irodát állított fel s felhívást intézett a hallgatókhoz, hogy lépjenek be a szabad állam hadseregébe. A diákok tüntetést rendeztek a toborzó iroda ellen, majd betörték az irodába s távozásra kényszerítették a toborzókat.

Változatlanul meghagyták az angol kamatlábat. Londonból jelentik: Az Angol Bank mai igazgatósági ülésében a kamatlábat változatlanul hat százalékban állapították meg.

Az Uj Kelet szatmári fiókszerkesztősége és fiókiadóhivatala mai naptól visszaköltözött régi helyiségébe. (Piața Brătianu, Deák-tér 7 szám, Gólyaáruház-udvar, telefon 11.) Kérjük ottani m. t. ügyfeleinket, hogy lapunk érdekkörébe vágó mindennemű szellemi és adminisztratív természetű ügygel: tudósítási anyaggal, hirdetéssel, előfizetéssel, valamint ezek díjainak befizetésével ezentul ide sziveskedjenek fordulni.

Tegnap kezdődött a kolozsvári sakkverseny döntője. A Newyork-étterem különlhelyiségében folyó bajnoki sakkverseny sejtetőző befejezését nyertek a következő eredményekkel: I. csoport Zattler 6, Ábrahám 6, Lintia 4, Jurca 4, dr. Benedek 3, Galos 2 és fél, Camaraseanu 2, Bezofszki fél, II. csoport Schwartz 6, Nagy 5 és fél, dr. Biró 4, Hunyadi 4, Teimer 3, Sotropa 3, Wallersteiu 2 és fél, Weitzner 0. Ennek alapján a következők kerültek ma este kezdődő döntőbe: Ábrahám, dr. Biró, Hunyadi, Jurca, Lintia, Nagy, Schwartz és Zattler.

Egymásba futott két tehervonat a köd miatt. Londonból jelentik: Derby és Sheffield közötti vasútvonalon ma reggel a ködben két tehervonat egymásba futott. A mozdonyok és tizenhat kocsi súlyosan megrongálódott. Két vasutas meghalt, kettő súlyosan megsérült. Egyik szerelvényen négy repülőgépet szállítottak. A gépek is megrongálódtak.

Razzia a törvényszéki tárgyaláson. Budapestről jelentik: A Rombach-utcai gyilkosság mai tárgyalásán a rendőrség a megjelent hallgatóság sorában váratlanul razzitát tartott. Rendőrök elállították a tárgyalási terem bejáratát s szünetben az egész hallgatóságot leigazoltatták. A rendőrség az összes gyanusokat, számszerint negyvenet őrizetbe vette.

Enyhe idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint egyelőre még esős és enyhe majd nyugati légáramlással változókéony időjárás várható hőmérséklet-süllyedéssel. A déli hőmérséklet Budapesten ma 12 fok Celsius volt.

Zavargás a kairói művészeti főiskolán. Londonból jelentik: A kairói művészeti főiskolán zavargások voltak. A zavargások a tanárokkal szembeni ellen-szenvre vezethetők vissza.

Fegyveres rablók lepték meg, fegyverezték le és kötötték meg a brooklyni tengerészeti löszerraktár katonáit. Newyorkból jelentik: A brooklyni tengerészeti löszerraktárnak egy tiszt és nyolc matrózból álló őrszemélyzetét ma éjszaka fegyveres rablók meglepték s mielőtt a katonák fegyvereiket használhatták volna, lefegyverezték és megkötötték őket. A rablók ezután átkutatták az épületet s a pénztárhelyiségben hat órán át sikertelenül próbálkoztak a pénztárszekrény megfúrásával. Hajnalban a banditák éfteti dühükben, hogy a raktár 85 ezer dollárnyi készpénzkészletéhez nem tudtak hozzájutni, szitkozódás közben távoztak, hátrahagyva az öszekötözött örököt. A történetéről a hatóságok csak a délelőtti órákban szereztek tudomást. Intézkedtek az örségelleni vizsgálat megindításáról.

Kolozsvári politikusok tárgyalnak a külfölddel a kereskedelmi szerződés megkötése ügyében. Bukarestből jelentik: Madgearu ipari és kereskedelmi miniszter ma délelőtt dolgozott utoljára minisztériumában s ez alkalommal összeállította azokat a bizottságokat, amelyek az egyes államokkal kötendő kereskedelmi konvenciókkal kapcsolatos tárgyalásokat vezetni fogják. A Franciaországgal és Belgiummal tárgyaló bizottság elnöke dr. Ernest Ene iparügyi államtitkár, tagjai: Mantu képviselő és Cesar Popescu iparügyi vezérigazgató. Németországgal: elnök Grigore Antippa képviselő. A bizottság tagjai között van Serban képviselő, a kolozsvári mezőgazdasági akadémia rektora. Az Angliával tárgyaló bizottság elnöke dr. Viorel Tilea kolozsvári képviselő lett, a Magyarországgal tárgyaló bizottságot Valentin Porutiu kolozsvári szenátor.

Belgiumban leszállították a bankkamatlábat. Brüsszelből jelentik: A belga nemzeti bank kamatlábat öt százalékról félszázalékkal négy és félre szállította le.

A Haggibbor ping-pong szaktálya helyiséget bérelt ki, amelyen jövő héten már a ping-pong sportúzni óhajtó klubtagok rendelkezésére bocsátja. A szakosztály vasárnap délelőtt féltenegykor a Haggibbor klubhelyiségeben értekezletet tart, amelyre meghívja meg az érdeklődőket.

Agyonlőtte magát az iraki miniszterelnök. Londonból jelentik: A mes tudósítója jelenti Bagdadból, hogy Sir Abdul Muhsin iraki miniszterelnök agyonlőtte magát és meghalt. Az orvosi mar csak a beállott halált konstatálhatta.

Reguláris hadsereget állít fel Afganisztánban. Londonból jelentik: Kabuli jelentés szerint az afgán kormányzat reguláris hadsereget akar az ország felállítani. A kormány török katonai tanácsadókhoz fordult, hogy a hadsereg szervezésében részt vegyenek és tanácsot fog rendelkezni Franciaországban Angliában.

Nem fuzionál a Crissoveloni. Bukarestből jelentik: Egyes lapokban megjelentek meg arról, hogy a Banca Crissoveloni és a Banca de Credit között fuzió tárgyalások vannak folyamatban. Tudósítónknak alkalomadtán ma délelőtt beszélgetést folytatni Banca Crissoveloni egyik igazgatójával, aki ezeket a híreket kategórikusan cáfolta.

Kétévenként mezőgazdasági állításokat akar Mussolini rendezni Olaszországban. Mussolini a Palesztinában megtartott legfelsőbb mezőgazdasági tanács fejlesztése érdekében szándékában van kétévenként országos mezőgazdasági kiállításokat rendezni. A kiállításokra a kormány nyolc millió líra szegben ir ki díjakat. Ezután rámutatott a rizstermelés fokozásának szükségességére.

Lelőtte a munkavezetőt. Strassburgból jelentik: A luxemburgi határ közel eső lotharingiai Hayingenben a behatolt lengyel kohómunkás tegnap behatolt Vesques munkavezető lakására a munkafelügyelőt öt revolverlövéllyel megölték. Az áldozat feleséget és három gyermekét hagyott hátra.

Kommunista öszseesküvést fedeztek fel a délafrikai angol gyarmatokon. Londonból jelentik: A délafrikai angol gyarmatokon nagyszabású kommunista öszseesküvést fedeztek fel. Az öszseesküvés vezetői különböző lázadásokat szítottak, a munkások egy részével megtagadták az adófizetést és sztrájkokat szerveztek meg. A megindult vizsgálókiderítette, hogy az öszseesküvés szálai Moszkvából erednek.

Nagy tűz Niznij Novgorodban. Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés szerint Niznij Novgorod egyik negyedében tűz pusztított. A lakosság is lelkesen segítette a nagyarányú tűzoltásban azt sikerült is lokalizálni, mielőtt az épületekkel szomszédos moziépületekre egy petróleumraktárra a lángok átszápna volna. Így sikerült a városnegyed nagyobb katasztrófáját elkerülni. Az anyagi kár igen jelentős, mert hét bérház és a lakások berendezései porráétek. Hat eltűnt meg keresnek. Attól tartanak, hogy ez nem tudtak kimenekülni a lángok között.

Gyanus üzletei miatt függesztették fel állásából a verseci püspököt. Belgrádból jelentik: Pár nappal ezelőtt Hilarion verseci püspököt a szent szinódus határozata folytán felfüggesztették állásától és egy szerémségi kolostorba internáltak. Most kiderült, hogy a püspök több gyanus üzletben vett részt és ezért kellett az ellene megindított fegyelmi eljárás befejezéséig kolostorba internálni.

Az Északi tengeren még tombol a vihar. Brüsszelből jelentik: Északbelgiumban és a holland Zeeland sziget körül az Északi tengeren még tombol a vihar. A szélrohamok száztíz kilométeres órányi sebességgel száguldanak a partok mentén délnyugat-északkeleti irányban. A holland északi kikötőben félnap óta hajó nem indult.

Einstein tegnap Bránánál. Párisból jelentik: Einstein professzor, aki Sorbonne díszdoktorává lett, a városban töltött a napot.

Uj találmányok a gépjárműiparban. Londonból jelentik: Alexander Graham Bell bejelentette a gépjárműiparban új találmányát, amely a gépjárművek üzemeltetését egyszerűbbé teszi.

Reguláris hadsereget állít fel Afganisztánban. Londonból jelentik: Kabuli jelentés szerint az afgán kormányzat reguláris hadsereget akar az ország felállítani. A kormány török katonai tanácsadókhoz fordult, hogy a hadsereg szervezésében részt vegyenek és tanácsot fog rendelkezni Franciaországban Angliában.

Nem fuzionál a Crissoveloni. Bukarestből jelentik: Egyes lapokban megjelentek meg arról, hogy a Banca Crissoveloni és a Banca de Credit között fuzió tárgyalások vannak folyamatban. Tudósítónknak alkalomadtán ma délelőtt beszélgetést folytatni Banca Crissoveloni egyik igazgatójával, aki ezeket a híreket kategórikusan cáfolta.

Kétévenként mezőgazdasági állításokat akar Mussolini rendezni Olaszországban. Mussolini a Palesztinában megtartott legfelsőbb mezőgazdasági tanács fejlesztése érdekében szándékában van kétévenként országos mezőgazdasági kiállításokat rendezni. A kiállításokra a kormány nyolc millió líra szegben ir ki díjakat. Ezután rámutatott a rizstermelés fokozásának szükségességére.

Lelőtte a munkavezetőt. Strassburgból jelentik: A luxemburgi határ közel eső lotharingiai Hayingenben a behatolt lengyel kohómunkás tegnap behatolt Vesques munkavezető lakására a munkafelügyelőt öt revolverlövéllyel megölték. Az áldozat feleséget és három gyermekét hagyott hátra.

Kommunista öszseesküvést fedeztek fel a délafrikai angol gyarmatokon. Londonból jelentik: A délafrikai angol gyarmatokon nagyszabású kommunista öszseesküvést fedeztek fel. Az öszseesküvés vezetői különböző lázadásokat szítottak, a munkások egy részével megtagadták az adófizetést és sztrájkokat szerveztek meg. A megindult vizsgálókiderítette, hogy az öszseesküvés szálai Moszkvából erednek.

Nagy tűz Niznij Novgorodban. Berlinből jelentik: Moszkvai jelentés szerint Niznij Novgorod egyik negyedében tűz pusztított. A lakosság is lelkesen segítette a nagyarányú tűzoltásban azt sikerült is lokalizálni, mielőtt az épületekkel szomszédos moziépületekre egy petróleumraktárra a lángok átszápna volna. Így sikerült a városnegyed nagyobb katasztrófáját elkerülni. Az anyagi kár igen jelentős, mert hét bérház és a lakások berendezései porráétek. Hat eltűnt meg keresnek. Attól tartanak, hogy ez nem tudtak kimenekülni a lángok között.

Gyanus üzletei miatt függesztették fel állásából a verseci püspököt. Belgrádból jelentik: Pár nappal ezelőtt Hilarion verseci püspököt a szent szinódus határozata folytán felfüggesztették állásától és egy szerémségi kolostorba internáltak. Most kiderült, hogy a püspök több gyanus üzletben vett részt és ezért kellett az ellene megindított fegyelmi eljárás befejezéséig kolostorba internálni.

Az Északi tengeren még tombol a vihar. Brüsszelből jelentik: Északbelgiumban és a holland Zeeland sziget körül az Északi tengeren még tombol a vihar. A szélrohamok száztíz kilométeres órányi sebességgel száguldanak a partok mentén délnyugat-északkeleti irányban. A holland északi kikötőben félnap óta hajó nem indult.

Vegyén

a Kolozsvári Iparosok Szövetsége

Cluj, Str. Iuliu M. 5. s. torkiállítás ebéd

és konyhaberem

garnitúrák 22.000

ésletfizetési f

penzvásárlásnál

„D A

kölcsönkönyv

az „Uj Kelet

ezzen hatalmas köl

got igénybe veheti

előfizetési díj hely

kei fizetniök egy

vezetve a világhíro

nak műveit, a külföld

riac legújabb szer

íróalom legkiválóbb

vel korlátlanul cs

ek, 1929 november 15

gibbor ping-pong szakos...
get bérelt ki, amelyet...
már a ping-pong sport...
klubtagok rendelkezése...
kosztály vasárnap délelő...
a Haggibbor klubhelyis...
zletet tart, amelyre ezu...
z érdeklődőket.

otte magát az iraki m...
Londonból jelentik: A...
jelenteli Bagdadból, ho...
ahsin iraki minisztereln...
gát és meghalt. Az orv...
állott halált konstatah...
s hadsereget állítan...
anban. Londonból jelent...
s szerint az afgán korm...
hadsereget akar az orszá...
kormány török katonai m...
az országban, hogy a h...
ében részt vegyének és f...
adeini Franciaországban.

ionál a Crissoveloni. B...
atik: Egyes lapokban...
meg arról, hogy a Ban...
s a Banca de Credit...
rgyalások vannak fo...
sitónknak alkalma...
beszélgetést folytatni...
eloni egyik igazgatójáv...
treket kategórikusan me...

int mezőgazdasági...
ar Mussolini rendezte...
n. Mussolini a Palsz...
gtartott legfelsőbb me...
cs fejlesztése érdek...
an két évenként orszá...
hiállításokat rendezni...
kormány nyolc millió...
ljkát. Ezután rámutat...
okozásának szükségessé...
munkavezetőt. Stra...
A luxemburgi határh...
különböző Hayingenben...
nyel kohómunkás teg...
es munkavezető lak...
lötöt revolverövvel meg...
létséget és három gye...
hátra.

sta összeesküvést fedez...
kai angol gyarmatok...
ntik: A délafrikai ang...
agyszabásu kommunis...
edeztek fel. Az össze...
különböző lázadások...
kások egy részével meg...
dófizetés és sztrájkoka...
A megindult vizsgál...
y az összeesküvés sz...
erednek.

Nisznij Novgorodban...
t: Moszkvai jelentés...
gorod egyik negyedébe...
lakosság is lelkesen...
arányu tűz oltásában...
kalizálni, mielőtt az ég...
szédos moziépülete...
tára a lángok átcsaptak...
t a városnegyed nagyob...
kerülni. Az anyagi kár...
rt hét bérház és a lak...
porráégték. Hat eltűnt...
től tartanak, hogy ezek...
nekülni a lángok közl...
etei miatt függesztették...
verseri püspököt. Bel...
Pár nappal ezelőtt Hi...
spököt a szent szódus...
n felfüggesztették áll...
rémségi kolostorba in...
kiderült, hogy a püsp...
üzletben vett részt...
az ellene megindított...
befejezéséig kolostorba

tengeren még tomból...
ból jelentik: Északbel...
nd Zeeland sziget körül...
n még tomból a vihar...
ztiz kilóméteres órá...
szágnalnak a partok...
t-északkeleti irányban...
kikötőben félnap óta

Einstein tegnap látogatást tett...
Párisból jelentik: Briand kül...
miniszternél tegnap délután látogatást tett...
Einstein professzor, akit a megelőző napon a...
Briand diszoktorává avattak fel. A nagy...
tudós, kit a francia tudományos in...
nyek igen melegen ünnepelnek, hesz...
időt töltött a külügyminiszternél.

Uj találmány az elsüllyedt ten...
alattjárók személyzetének meg...
térésére. Londonból jelentik: Az alsóház...
ülésén Alexander, az admirális első...
bejelentette a parlamentnek, hogy si...
kísérleteket végeztek a tengerészeti...
uj találmánnyal, amely az elsüllyedt b...
alattjárók személyzetét megmenteni van bi...
A készülék, melynek segítségével a...
alattjárók személyzete elhagyhatja a...
gyedtt buvárhajót, kitűnően bevált s a...
találmányt az összes buvárhajón alkalm...
veszik.

zetésképtelen lett egy nagy bécsi...
armány-cég. Bécsből jelentik: Moritz...
Elinger hírneves takarmány-cég beszü...
rtette a fizetését. A cég leromlását annak...
ajánlójának, hogy az utolsó években...
nagy veszteségei voltak, amiket nem tu...
fedezni. A passzívák 150 ezer shil...
ingre rúgnak. Hír szerint csődön kívüli...
tegyezés fog történni.

Pipára akart gyujtani Wedgwood...
Benn a minisztri székben. Londonból...
jelentik: Az alsóház tegnapi ülésén, mi...
az özevgy és agkori nyugdíjtörvényjav...
tatót tárgyalták, nagy derűtséget keltett...
Wedgwood Benn indiai államtitkár szórako...
ottsága, aki a miniszteri padon ülve pipára...
akart gyujtani. Az ellenzék rendutasítást...
követelt, az elnök azonban nem vett tudomást...
incidensről.

Sulyosan elítélték a pár hónap...
előtt letartóztatott zágrábi kommunis...
tákat. Belgrádból jelentik: A jugoszláv leg...
sabb állami törvényesék a zágrábi komm...
tások pörében tegnap hozta meg ítéletét, mely...
tádlott Hervait 15 évi, Herberget és Vra...
t 12 évi és két hónapi, Valjant és Kra...
t 5-5 évi fegyházra ítélte. Az ítélet feleb...
széketlenül végleges.

Vegyen butort

a Kolozsvári Butorkészítő
Iparosok Szövetkezete

Ciuj, Str. Iuliu Maniu (v. Szent-
egyház-utca) 5. szám. Állandó but-
orkiállítás ebédlő-, háló-, szalon-
és konyhaberendezésekből. Bőrg-
arniturák 22.000 leitől. Kedvező
észletfizetési feltételek. Kész-
pénzvásárlásnál 20% árengedmény.

Már 20.000

kötet magyar, német,
román francia és angol
könyv között válogathatnak

DANTE

kölcsönkönyvtár olvasói.

az „Uj Kelet” előfizetői

ez a hatalmas kölcsönkönyvtári anya-
g igénybe vehetik és a havi 60 lejes
előfizetési díj helyett csupán 40 lej-
től fizetniük egy hónapra, amiért olt-
tatja a világirodalom leghíresebb írói-
műveit, a külföldi, vagy erdélyi könyv-
vezetők legújabb szenciáit, a klasszikus
irodalom legkiválóbb remekeit. A könyv-
korlátlanul cserélhető. Nagy-Ro-
mania minden részére naponta postán
továbbítjuk a kölcsönkönyveket 50 sz...
zokkossal redukált postai tarifa mellett.

Prospektus ingyen.

„Dante” kölcsönkönyvtár
Ciuj, Strada Jorga (Jókai-utca) 5. szám.

Közgazdaság

Bécsben új nagyarányu bankfuziók készülnek

Ausztria három legnagyobb bankja a Rothschild-csoport égisze alatt egyesül

Bécs, november 14. A Bodenkredit bu-
kása napirendre tűzte mindazon intézetek
és vállalatok sorsának rendezését, amelyek
a mai kis Ausztriához mérten túl vannak
mértékzavara. A Kreditanstalt tranzakciója
után még ma is három olyan nagy pénz-
intézet van Ausztriának, amelyek a mai
Ausztriához viszonyítva túlnagyoknak bi-
zonyulnak. Ez a három intézet: A Kredi-
tanstalt, a Wiener Bankverein és a Nie-
derösterreichische Escomptegesellschaft.

A Bodenkredit ismeretes tranzakciója
óta sokat beszélnek ezen intézetek fuzió-
járól is. Különböző kombinációk kerültek
forgalomba, szó van arról, hogy mindhá-
rom intézet fuzionál, beszélnek arról, hogy
két intézet fuzionál a három közül, ami
által Ausztriának csak két mammoth-
bankja lesz. A fuziót nemcsak az osztrák
gazdasági helyzet sürgeti, hanem sürgetik
ezen intézetek mögött álló külföldi pénz-
csoportok is, amelyek Nyugaton ma már
igen szoros kontaktusban működnek együtt.

A Kreditanstalt kapcsolata a párisi és
londoni Rothschild-csoportokkal ismeretes.
A Wiener Bankverein a Société Generale
Belgique és a Banque de l'Union Parisi-
enne érdekeltsége, a Niederösterreichische
Escomptegesellschaft a Banque de Bruxel-
les érdekeltsége, amely viszont legutóbbi

Megalakult a Bizalom Hitel- egyesület Részvénytársaság

November 8-án Kolozsváron a város
legelőkelőbb kereskedői megalakították a
Bizalom Hitelegyesület Részvénytársasá-
got. Ennek a részvénytársaságnak célja,
hogy a közönséget jöminőségű áruval
lássá el készpénzárban és abban a kedvez-
ményben részesítse, hogy az áru értékét
hosszabbtartamu részletfizetéssel téríthesse.

Hasonló intézetek Románia több váro-
sában működnek már, mindenütt a leg-
szébb eredménnyel. Ezeket felülmulja
a most alakult kolozsvári intézet, mert
erejét nemcsak a megállapított egymillió
lej alaptőke, hanem azon hatalmas latens
tőke is, melyet az itt egyesült kereskedők
irnak, reprezentálja. A részvénytársaság
élen Biró Andor nagykereskedő áll, mint a
társaság elnöke, igazgatósági tagjai között
Heller Ferenc, Kupás Samu, Somló Miksa,
Salamon Lipót, az ellenőrző bizottságban
Leitersdorfer Sándor, Grünwald Jenő,
Weiszburg András, Löbl Imre, Léb Imre
és a hitelmegállapító bizottságban Jud-
vits Lázár és Balázs Imre kereskedők ál-
lanak. A részvénytársaság ügyésze dr.
Lázár László, Kolozsvár egyik legagili-
sabb ügyvédje. Az említett neveken kívül
40 kereskedő szerepel még, mint alapító-
tag a névsorban. Minden szakma képvé-
selve van, úgyhogy a vásárlóközönség
bármilyen áruhoz hozzájuthat a Bizalom
Hitelegyesület Részvénytársaság révén.
Az intézet működése elé nagy érdeklő-
déssel és reménnyel néz a kolozsvári kö-
zönség.

Tárgyalások a „Foresta” és a „Bu-
covina” között. Bukarestből jelentik:
Hir szerint már régóta tárgyalások foly-
nak a Foresta és a Bucovina famegmun-
káló részvénytársaság között. A „Bucovi-
na” amely Anhauch nagyiparosnak majd-
nem kizórólagos tulajdona, meg akarja
vásárolni a Forestának egy részét. A „Bu-
covina” eddig kiterjedt egyházi erdősége-
ket termelt ki. Minden valószínűség sa-
rint arról van szó, hogy megvásárolják
az Aktiongesellschaft für Holzgewinnung,
Götz et Comp, részvényeit, amelyeket a
Foresta néhány évvel ezelőtt vásárolt meg
a Banca Marmoroschtól. A Götz Gesell-
schaft erdőségei és az erdők kihasználásá-
ról szóló szerződések révén a „Bucovina”
legalább 3 millió köbméter faanyagot
kapna. Együttal pedig hat hatalmas fű-
résztelést szerezne meg. Szakemberek
véleménye szerint, ezzel a tranzakcióval
a Foresta aktíváinak legértékesebb része
kerül eladásra, minthogy az összes fűrés-
zalmok teljesen modernül vannak beren-
dezve és ami a bázisukat illeti, a lehető
legmegfelelőbbben vannak elhelyezve. A

tranzakciói folytán igen szoros érdekkö-
zösségbe került a Société Generale Bel-
gique-vel, illetve a Banque de l'Union
Parisienne-nel.

A párisi Rothschild-csoport tehát mind-
három intézetnél résztint közvetlenül, ré-
szint közvetve — hatalmas érdekeltségek-
kel rendelkezik és nem lehet érdekében
álló az, hogy a kicsi Ausztriában három
érdekeltsége egymástól függetlenül mű-
ködjön, ami csak állandó rentabilitás-
csökkenésre vezethet. E két intézetnek
a Kreditanstalt-ba való beolvadását tehát
ez a körülmény tenné indokolttá. Miután
a Wiener Bankverein-nél és a Nieder-
österreichische Escomptegesellschaft-nál in-
kább a — párisi Rothschildok érdekeltsé-
gében tartozó — belga tőke dominál
vetődött fel az a terv, hogy a két belga
érdekeltségű intézet (a Wiener Bankve-
rein és a Niederösterreichische Escompte-
gesellschaft) fuzionáltassák és így a kis
Ausztriában két mammoth-intézet mű-
ködne.

Beavatottak szerint a tárgyalások mind-
két irányban folynak és már a közeljövö-
ben el fog dőlni, hogy a Rothschildok
Ausztriában érdekeltségükbe tartozó két
intézetet kívánják jennartani, vagy pe-
dig csak egyet.

Foresta megmaradó erdő és fűrészfá-
mánya már nem képvisel nagy értéket,
minthogy jórészen régebbi vállalkozások-
ról van szó, amelyek a háborút követő
években a Magyar Fakereskedők Hitelin-
tézettől és Goldfinger fatermetől jutot-
tak át a Foresta birtokába. Ezek pedig
fáállományukat már javarésben kihasz-
nálták. Ha a „Bucovina” és a „Foresta”
között létre jönne a tranzakció, akkor fel-
tehető, hogy a Banque Commerciale Italiene
Milanóban, amely a Forestával annak meg-
alapítása óta sok viszontagságon ment ke-
resztül, megkezdje a társulat lassu leépítését.

Rossz exportkilitások Ausztriában.

Bécsből jelentik: Az utóbbi időben az
osztrák export körül jelentékeny vissza-
fejlődés mutatkozik. Különösen luxuscik-
kekben mutatkozik ez a visszaesés, olyan
árúkból, amelyet elsősorban Németor-
szágba, Angliába, Amerikába, vagy az
utódállamokba visznek ki. Különösen a
textilfeldolgozó üzemek és a börgyarak
panaszolnak a produkció csökkenése
miatt. Azonban a fémfeldolgozó gyárak
is jelentik, hogy az export csökken. Ezt
a jelenséget főleg a lakosság vásárlóképé-
ségének gyöngülésével magyarázzák, a je-
lentékeny tözsdei veszteségek ugyanis a
lakosok jövedelmét nagyon aláássák. A
külföldön is rendkívül nagyok a raktáron
fekvő árúk, a termelést tehát meg kell
szoritani. Ez sokban hozzájárul ahhoz,
hogy Ausztriában a munkanélküliség emel-
kedik. A közeljövöben aligha van mód
arra, hogy ezen a téren változások állja-
nak be, kivéve, ha az olcsó kamatláb
következtében a világgazdaság ujja fog
éledni.

Amerika gyapotjelentése.

Washingtonból jelentik: A földművelésügyi mi-
niszterium most küldte szíjjel Washing-
tonból az amerikai agrikultur-megbizot-
táknak a föld minden részébe évi jelen-
tését. Eszerint az amerikai gyapottermés
ezidén 15,009,000 bált eredményezett á
500 font brutto. Az előző hónapban körül-
belül 1 millió bálával volt a termés ke-
vesebb Tavaly 10,162,000 bála termést
mutattak ki, 1927-ben mindössze 9,926
ezret. Általában októberben az időjárás
kedvező volt és a kár jelentéktelen.

Fuzió az amerikai szabadiparban.

Newyorkból jelentik: A Lamson and
Fessions Company fuzióba lép a Lacke
Eric Boltand Ruf Companyval. A két
társulat az Egyesült-Államok leggazda-
gabb csavarüzeme. Évente körülbelül 10
millió dollár forgalommal. A fuzió véget
vet az ohioi acél-kerületben egyre-másra
beállott fuzióknak. Az Otis and Company
nagynevű amerikai bank-cég most egy
csavar- és csapágygyártó akar létesíteni.

Színház—Művészet

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Péntek este 8 és fél-kor: Egy, kettő, három.
(Molnár Ferenc legújabb darabja. ELő-
szőr). Előtte: Nagy cipőben kis fiu.
(Ujdonság előszőr. A budapesti szin-
padon 150 előadást ért meg. Premiére
bérlet 13. szám, Sorozatszám: 99.)

Szombaton d. u. 6-kor: Régi nyár. Kondor
Ibolyával, Tompa Bélával, Ithász Ala-
dával. Nagyon olcsó mozi-helyárrakkal.
Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei.
Sorozatszám: 100.)

Szombat este 9-kor: Egy, kettő, három.
(Ujdonság másodsor.) Nagy cipőben
kis fiu. (Ujdonság 2-odsor.) Napi bér-
let 15. szám A) Sorozatszám: 101.)

Szombat este 11-kor: Gold sz. orvos világ-
hírű szüggerátor telepatikus előadása.
Mérésékelt helyárrakkal. Sorozatszám:
102.)

Vasárnap d. u. 3-kor: Gold sz. orvos világ-
hírű szüggerátor telepatikus előadása.
Mérésékelt helyárrakkal. Sorozatszám:
103.)

Vasárnap d. u. 5 és fél-kor: Diákszeralem.
(Operette-revü sjdonság 9-edszer. Ren-
des helyárrakkal. Sorozatszám: 104.)

Vasárnap este 9-kor: Diákszeralem. (10-ed
szer. Bérletszünetben. Diákszeralem
emlékalbumok ingyenes kisorsolásával.
(Rendes helyárrakkal. Sorozatszám 105.)

Stramer szintársulatának kolozsvári műsora.

Építőmunkások Székháza, Str. Väii (Patak-u.) 7.
Szombat este fél kilenckor, november 16-án:
Sch. Steinberg: „Im Nomen von Gott”
(Isten nevében), zenés életkép, 3 fel-
vonásban, ének és táncszámokkal, zené-
jét szerzte: Perlmutter.

Vasárnap d. u. 4 órakor Gordin: „Idióta”,
olcsó helyárrakkal.

Vasárnap este fél kilenc órakor Lilien: Sze-
relem láncái között, vidám életkép, ze-
nével és táncsal.

Hétfőn este fél kilenckor: „Der Fremde”
életkép.

Kedden fél kilenckor: Wolf: „Süsse Chaloi-
mes” (Édes álmok) háromfelvonásos ze-
nés komédia. Zenéjét szerzte: Ol-
sanetzki.

Szerda este fél kilenckor bucsuloadás: Der
Jeschive-Bocher c. énekes bohozat, (Je-
gyek előrevételben a Columbiánál, Fő-
tér 28.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MÜSOR:

Péntek 3-kor és félhatkor: Ime az ember.
(Hatalmas dráma 8 felvonásban. Josef
Schildtkraut-tal a főszerepben. II.
Agglegény-élet. Vigjáték-ujdonság. Fő-
szereplő: Nagy Kató. III. Pótképek.
Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és
10 lei.

Szombaton csak 3 órakor: I. Ime az ember.
(Hatalmas dráma 8 felvonásban. Josef
Schildtkraut-tal a főszerepben. — II.
Agglegény-élet. Vigjáték-ujdonság. Fő-
szereplő: Nagy Kató. III. Pótképek.)
Kettős műsor. Helyárak: 30, 20 és
10 lei.

Vasárnap d. e. 11-kor. Matiné 15 és 10
lejes helyárrakkal. A Pelikánok királya
Patt és Pattachon.)

CORSO - FILMSZÍNHÁZ MÜSORA:

Péntek A repülő flotta. A szerelem, ifju-
ság, szép filmjel! Főszerepben: Ramon
Novarro és Anita Page.

KULTURFILM ELŐADÁSOK:

Péntek, Szombat délután pont 3 órakor
és Vasárnap d. e. 11 órakor „Zeppe-
lin” 20 nap alatt a föld körül. Párat-
lan eredeti felvételek! és Az élő Páris-
son keresztül. Két órát betöltő elő-
adás. Olcsó helyárrakkal.

Szombat A repülő flotta.

Vasárnap A repülő flotta.

SELECT - MOZGO:

Péntek Keleti menyasszony, gyönyörű ki-
kiállítású pompás rendezésű film, ér-
dekes tartalommal, főszerepben Geor-
ges Carpentier világírú boxbajnok.

Szombat Keleti menyasszony.

Vasárnap Keleti menyasszony.

Hétfő A bandita, mélyen megható dráma.
Főszerepben: Rod La Roche és a
gyönyörű szép Lupa Valez.

Kedd A bandita.

Szerda A bandita.

187

URANIA - MOZGO :

Péntek Por és hamu (Zanzibári próféta) a világhírű Lon Chaney legújabb kiváló alkotása.

Szombat Por és hamu, Vasárnap Por és hamu.

Hétfő Szuzy első ballépése, végtelenül bájos vigjáték, melynek főszerepét Malec riválisa alakítja nagy sikerrel és ez: Colleen Moore.

Kedd Szuzy első ballépése. Szerda Szuzy első ballépése.

A Magyar Színház közleményei

Ma este Molnár Ferenc-premiere.

A budapesti Vígsházban és Bécsben pár héttel ezelőtt mutatták be Molnár Ferenc legújabb darabját, melynek címe Egy, kettő, három. Világhódító útjában ez az új Molnár darab ma este már ideérkezik Kolozsvárra. Az Egy, kettő, három premiéréje ma este lesz nálunk. Minthogy az újdonság nem tölt be egész estét, előtte be fogják mutatni Nádasdy Sándor ragyogóan ötletes, színes, Budapestben 150-szer adott új darabját a Nagy cipőben kis fiú című egyfelvonásost. Holnap este megismétlik ennek a két újdonságnak az előadását.

Szombaton este 11-kor, vasárnap d. u. 3-kor: Gold fellépése mérsékelt hely-árakkal.

Gold, az európai híri telepítikus fenomén holnap este 11-kor fog fellépni a kolozsvári színpadon. Hallatlanul gazdag műsorral érkezik hozzánk Gold mester. A legtitkosabb, legrejtélyesebb mutatóanyagok fogják bámulata ejteni a közönséget. Goldnak ma európai híre van. A világvárosok rendőrségeinek leghasznosabb segítőtje Gold, aki kibogozza hipnotizált médiumaival a leghihetetlen bűnügyek rejtélyét. Gold második fellépése vasárnap d. u. 3 órakor lesz. Ugy a szombat esti, mint a vasárnap délutáni előadást mérsékelt helyárakkal tartják meg, de jegyekről tanácsos előre gondoskodni.

Vasárnap kétszer: Diák-szerelem.

A Magyar Színház bombaszéri sikere a Diák-szerelem című színes káprázatos új operette-revü vasárnap kétszer fog színpadon látni. Félhat órák és este 9 órák. Az esti előadás már jubileum lesz, ez lesz t. i. a Diák-szerelem 10-ik előadása.

Régi nyár — nagyon olcsó mozi-helyárakkal.

Holnap d. u. 6 órák a legnépszerűbb operette-újdonság a Régi nyár kerül színpadra Kondor Ibolyával, nagyon olcsó mozi-helyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej a jegyek ára.

Ma és holnap Ime az ember és ketten a szekrényben.

A Magyar Színház hatalmas műsora az Ime az ember és ketten a szekrényben. A Magyar Színház monumentális dráma és Ketten a szekrényben csak ma és holnap látható már. Ma két előadás lesz: 3 órák és félhat órák, holnap azonban csak egyszer vetítik ezt a grandiózus műsort pont 3 órák.

Vasárnap d. e. 11 órák a Pelikánok királya (Pat és Patachon) 15 és 10 lejes helyárakkal.

A Magyar Színház vasárnap délelőtti matinéjában kiemelkedő műsor-száma a Pelikánok királya 3 felvonásos bohózat a főszerepben Pat és Patachon.

Apróhirdetések

tanit házitanító. Árpád ut. 27.

NE FÖZZÖN! csak Ganzné receptjei szerint. 290-ét talál belőle a Ganzné-féle kóser szakácskönyvbe. Egész Erdélyben, de azon túl is ezt használják. Ára 200 lei az Új Kelet könyvostályában.

BELFÖLDI gesztenyét mm.-ként 1600, tavalyi jó aszalt szívtát 2200, belföldi héjas mogyorót 1800 lejért szállít utánvétellel Roosz, Teuti de sus, Baia mare, 2574

NÖTLEN vidéki gyáros keres jól főzni tudó középkorú zsidó szakácsnőt. Főzni kell 4 fiatal ember részére. Leveleket igény megjelölésével „Kóser háztartás” jellegre a kiadó továbbít. 2608

KIFUTÓPIÚT c s a k délelőtti keresek. Cím Schwartz, Szentegyház utca 24.

KIADÓ belvárosban irodának, vagy szalonnak, esetleg lakásnak, két első emeleti szoba, valamint egy padlás-szoba. Azonnal beköltözhető. Ugyanott eladó: jékarban levő fürdőszobaszécsés, ablakok és ajtók. Cím a kiadóban.

300.000 LEI kaucióval rendelkező agilis utazó. Fűszer és papír üzletbe bevan vezetve. Beszéli az ország három nyelvét. Szerény igényekkel bármilyen utazói vagy bizalmi állást keres azonnali belépésre. Leveleket „Kereskedelmi végzettség” jellegre a kiadó továbbít.

ISKOLÁZOTT tenor hangú előimádkozó, ki tiktári teendőket is elvégeznél, szerény igényekkel neolog hitközségnél azonnali belépésre állást keres. Szíves megkereséseket „Érettségizett” jellegre a kiadó továbbít.

Keveset,

de értékeset a háborús irodalomból

Renn: A háború — — — — — 204

Remarque: Nyugaton a helyzet változatlan — — — — — 123

ktve 163

Kapható az Új Kelet könyvostályában

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Péntek, november 15

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05:

A rádió házi kvartettjének hangversenye. 4.20: Onkel Hans németnyelvű meséi. 4.45: Pontos időjelzés, hírek. 5.10: Az Országos Cserkész Szövetség előadása: Zsemberi Gyula dr. orsz. társelnök. 5.55: A Fejes zenekar hangversenye. 6.45: Francia nyelvoktatás. 7.20: Gyorsirási tanfolyam. 8.20: A Zene-művészeti Főiskola Zenekarának hangvers. 9.10: A Székelyvárosi Elektromos Művei Testdőlő Egyesülete hangversenye. 10.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek Majd: Gramofonhangverseny. 1. Blankenburg: Gladiátorok bevonulása. 2. Puccini: Tosca — le-vélária (Környei Béla). 3. 4. 5. 6. Luigini: Egyiptomi balett. 7. Verdi: Trubadur. 8. Sullivan: Patience. 9. Donizetti: Lammermoori Lucia — ária. 10. Schumann: Schummerlied. 11. Mascagni: Parasztbecsület — Turridu bucucija. 12. 13. Platoff dala (Doni kó-zás kórus). 14. Mozart: Varázsfuvola.

Berlin. 20: Zenekari hangverseny. 20.30: Szórakoztató zene.

Belgrad. 18: Kávéházi zene. 20: Opera. București. 16: Képzőművészet. 20: Galman tenorista áriaestje. 20.45: Rádiózenekar, hírek.

Pozsony. 19.15: Weinberger: „Schwanda dudás” című operájának előadása a Nemzeti Színházban.

Breslau. 20.30: Vonósnyegyes a Schubert-negyves előadásában.

Hamburg. 19.25: Smetana: „Az eladott menyasszony”. 20.35: A Scarpa-zenekar hangversenye.

Torino. 20.30: Szimfonikus hangv.

Toulouse. 21.15: Dalok. 21.45: Szimfonikus hangv.

Varsó. 19.25: Gramofon. 20.15: Filharmonikus hangv.

Bécs. 19.30: Rádiózenekar hangv. Reger, Kodály, Schubert műveiből.

Katowicz. 20.15: A filharmonikusok zenekarának közvetítése.

Kassa. 19: Békefit-Propperné magyar előadása. 20—22.30: Opera Pozsonyból.

Köln. 20: Szórakoztató zene. 21: A holland-vonósnyegyes hangvers. 24-ig kávéházi zene Dortmundból.

Königsberg. 18.15: Koch; Oboahangv. 20: Hangjáték. 21.40—23.30: Táncczene.

Leipzig. 19.30: Gramofon. 20.30: Henny Porten előt. 21: A leipzigzi szimfonikus zenekar hangvers.

Nápoly. 21.02: Verdi „A végzet hatalma”.

Prága. 22.15: Kávéházi zene.

Róma. 21.02: Kalmán „Marica grófnő” c. háromfelvonásos operettje.

Szombat, november 16

Budapest. 9.15: Honvédgyalogezred hangv. Liszt, Strauss, Donizetti, Fricssay

Lehár, Korsch műveiből. 9.30: Hírek.

12: Déli harangszó. 12.05: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangv. 12.25: Hírek.

13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 16: Javornitzky Jenő előadása. 14.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17: Kiszaludi Társaság irodalmi délutánya. 17.50: Zongoránegyves. Schubert, Rubinstein műveiből. 18.50: Zágón István vídám karcolatai. 19.30: Gömbös Gyula honvédelmi miniszter előadása. 20: „Király házadodik” c. vigjáték. 22: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 22: Petris Jenő és cigányzenekara.

București. 20: Színházi előadás közv.

21.50: Hírek.

Bécs. 19: Kamarazene. 21: Hangjáték, utána jazz-zene.

Berlin. Táncczene.

Breslau. 19.20 Gramafon. 20.30 Lehár est. 22.25 Táncczene.

Frankfurt. 22 Népszerű hangverseny,

ugyanazt közv. Stuttgart is.

Hamburg. 23 Kávéházi zene.

Lipce. 20. Königsbergi rádiózenekar hangv. Strawinsky, Butting, Beethoven műveiből.

München. 20 Opera és operettegyvelegek.

Prága. 21 Nép-dalok. 21.30 Zongorahangverseny.

Brünn, Pozsony, Kassa, Ostrava 19 órától a prágai, valamint egymás műsorát közvetítik.

Bern. 20 Szimfonikus hangv.

Zürich. 20 Közv. Bécsből. 22 Gramafon táncczene.

Belgrad. 22.50 Táncczene.

Zágráb. 20.30 Áriaest. 21.30 Kamarazene.

Ljubljana. 20 Zenekari hangv.

Katowicz. 20.30 Közv. Varsóból.

Varsó. 19.25 Gramofon. 20.30 Szórakoztató zene.

Posnan. 19.30 Hangverseny. 20.30 Varsói közv.

Wilna. 20.30 Közv. Varsóból.

Torinó. 20.30 Hangverseny. 21.05 Operett.

Milano. 21.05. Torinói műsor közv.

Osló. 22.05 Könyvtár zene.

Stockholm. 22 Régi és új táncczene.

Világhírű írók világhírű művei

70 százalékos árszállítással

(Balzac, Dosztojevskij, Flaubert, Tolsztoj, Zola Emil, France stb.)

Szépirodalom:

- Balzac: Betti néni 153 lei helyett 46
- „ Pons bácsi 153 lei helyett 46
- Björnson: Arne Solbaken 116 helyett 35 lei
- Dickens: Odon ritkaságok boltja 228 helyett 68 lei
- Dickens: Pickwick klub I—II 380 helyett 115 lei
- Dosztojevskij: Golyadkin ur 95 helyett 30
- Dosztojevskij: Megméltelyezettek I—II 422 helyett 127
- Dosztojevskij: Emlékiratok a holtak hazájából 190 helyett 57
- Dosztojevskij: Fehér éjszakák 68 helyett 20
- Fenillet: Egy szegény ifjú története 95 helyett 30
- Flaubert: BOVARYNÉ a világirodalom egyik leghíresebb remekműve 170 51
- Hugo Victor: A nevető ember 228 helyett 68
- Rákosi Viktor: Amikor még jókedvűek voltunk 136 helyett 40
- Romain Rolland: Farkasok (dráma) 38 helyett 11
- Stendhal: Parmai certosa I—II 380 helyett 115
- Swift: Guliver utazásai (teljes kiadás, fordította Karinty F.) 170 hely. 51
- Tolsztoj: Feltámadás I—II 228 helyett 68
- Twain: Hajóélet a Mississippin 197 helyett 57
- Zola: Plassans meghódítása 153 h. 46
- „ Az emberirtó 153 h. 46
- „ Szerelem 153 h. 46
- „ Nana 153 h. 46
- „ Családi tűzhely 153 h. 46
- „ Hölgyek öröme 190 h. 57
- „ Öröm az élet 228 h. 68
- „ Mestermű 228 h. 68

Irodalomtörténeti könyvek

- Benedek—Wiegler: A világirodalom története (két kötet) 578 h. 175
- Brandes: Korok, emberek, irások 116 helyett 35
- A. France: A Szajna partján 116 helyett 35
- Maculay: Nagy írók 116 helyett 35
- „ Tudósok 116 „ 35
- Történelem
- Ferrero: Róma nagysága (6 kötet) 694 helyett 210
- Keynes: A béke gazdasági következményei 65 helyett 20
- Lamprecht: Modern történettudomány 116 helyett 35
- Maculay: Államalkotók 116 hely. 35
- „ Államférfiak 116 „ 35
- Renan: Jézus élete 116 „ 35

Filozofia

- Bergson: A nevetés 116 helyett 35
- Emerson: Essayk 136 „ 41
- Finot: A boldogság tudománya 153 helyett 46

- Anatole France: Coignard Abbé véleményei 153 helyett 46
- Maeterlinck: A szegények kincse 116 helyett 35
- Meesnikov: Optimista világnézet 116 helyett 35
- Nietzsche: Korszerűtlen elméletek 126 helyett 35
- Tagore: Az élet megismerése 58 hely. 18
- Wilde: A szépség filozófiája 116 h. 36

Művészet

- Cellini: Önleletírás 2 k. 228 h. 68
- Guyau: Modern esztétika 116 h. 35
- Ruskin: Előadások a művészetről 95 helyett 30
- Wagner: Művészet és forradalom 116 helyett 35

Szociológia

- Braun Robert: Régi és új milliommok 65 helyett 20
- Carnegie: Nagyjaink problémái 58 h 17
- Chesterton: Hagyományok és hazugságok 116 helyett 36
- Gorkij: Forradalom és kultúra 38 helyett 11
- Key: Szerelmek és házasság 95 h. 30
- Lassalle: Alkotmány és szocializmus 116 helyett 35
- Spencer: A haladás 116 helyett 35
- Wilson: Az új szabadság 75 hely. 23

Természettudomány

- Bölsche: Természet titkaiból 95 h. 30
- „ Az élet fejlődés története 170 helyett 51
- Gourmont: A szerelem fizikája 116 helyett 35
- Ostwald: Felfedezők 116 helyett 35
- Schmidt: A relativitás tana 51 h. 15
- Snyder: Modern természettudomány 116 helyett 35

Technika

- Morva: Gőzkazánok 116 helyett 35
- „ Lokomobil gőzgépek 58 h. 18
- „ Stabil és gőzgépek 75 h. 23
- „ Motorok szerkezete 116 h. 35
- „ Cséplőgépek szerkezete 75 h 23
- Kézikönyv a vas és fém megmunkálásáról 75 helyett 23
- Morva: Villamosság a gyakorlatban I—V. 306 helyett 92.

Nélkülözhetetlenek ezek a könyvek minden technikus számára

Vegyés

- Barbiere: A csábítás művészete 37 h. 10
- Gonda; Jó modor, jó társaság. 75 h 25
- Szegedy: A levélírás művészete 92 h 28

Vidám könyvtár

Anekdoták	10,20 helyett 3
Derűs históriák	10,20 helyett 3
Írói intimitások	10,20 helyett 3
Kis tréfák	10,20 helyett 3
Kabaré	10,20 helyett 3
Vigjátékok	10,20 helyett 3

Kaphatók az „Új Kelet” könyvostályában

Nyomta a „Deutscher Bote”, nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop (volt Brassai ucca) 10. Telefon 187

X évfolyam *

1929 November Szomb

5690 év Marcho

Az Új Kelet az egy- és bányai zsidóság napilapja. Cikkeink utánpótlás forrás megjelölésével meg. Kéziratokat nem küld megörzésükre sem

A parlament perió

Tegnap délelőtt az ülést megnyitotta az országgyűlés, és ezzel egyidejűleg a kormány számára kezdetét vette az új periódusa. A kormány, hogy szerencsésül kerüljön ki a jelenlegi helyzetből, az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani.

De talán a trónra kerülő új kormány, amely felállítja a nemzet új kormányzásának zászlóját, az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani.

Ebben a munkában az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani.

Nagy és jelentős a feladata az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani.

Az ország kisebb részét és még mindig a közszáll fordulnak az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani, és az új kormányt azonnal fel kell állítani.